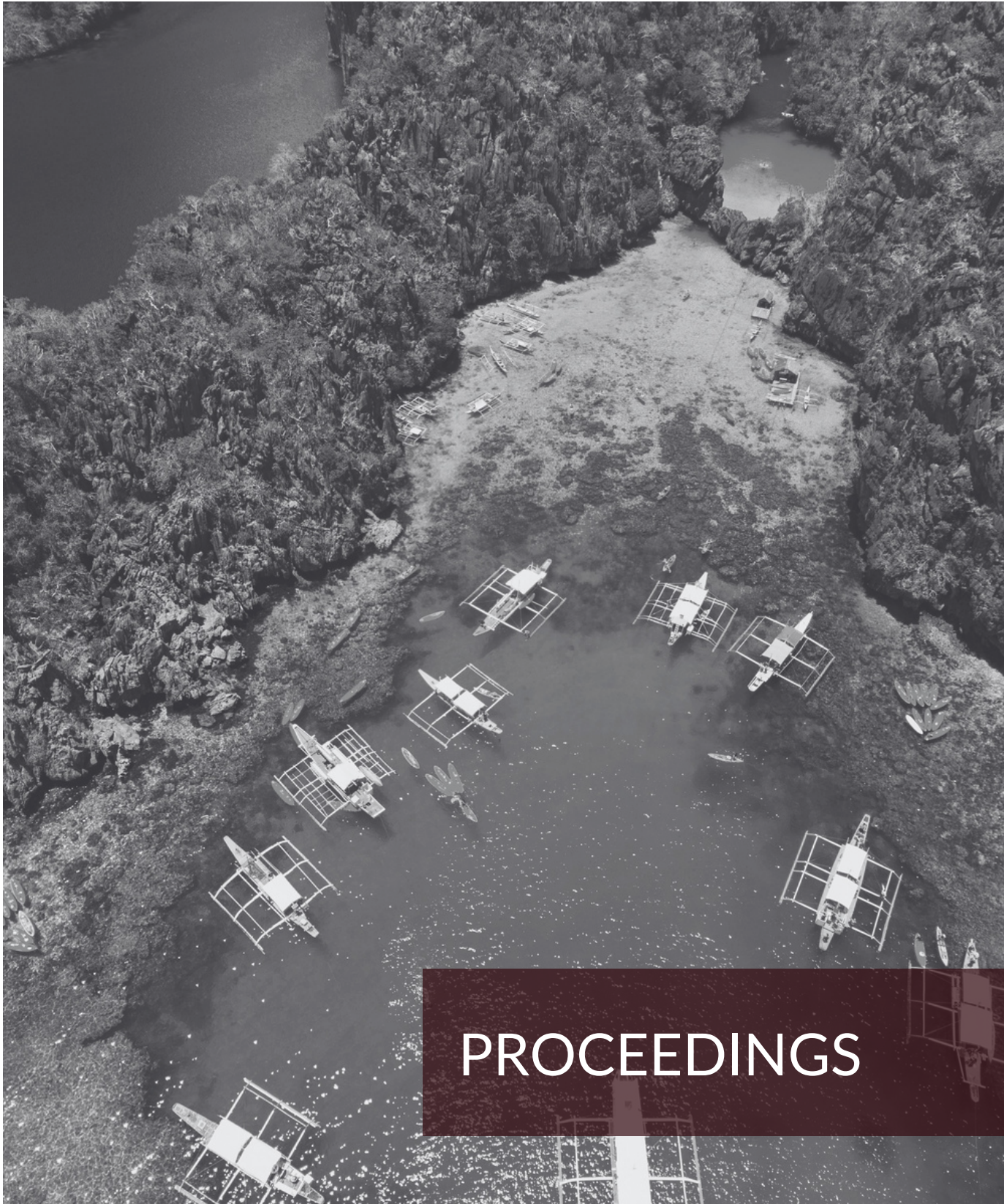

2ND PHILIPPINE LINGUISTICS CONGRESS

1980

PROCEEDINGS

Proceedings of the
**2ND PHILIPPINE LINGUISTICS
CONGRESS**
1980

Copyright Notice

The copyright of all articles published in the PLC conference proceedings remains with the authors, i.e. authors retain full ownership of their article. The views reflected by the authors in the conference proceedings do not necessarily reflect the views of the publisher, editors, and conveners.

Access to the papers uploaded is free on the condition that proper attribution is given.

Recommended entry:

[Author]. (1980). "Title of Paper". In *Proceedings of the 2nd Philippine Linguistics Congress*. Quezon City: University of the Philippines Department of Linguistics. Accessed [Date] at the UP Department of Linguistics website: [link].

For more information, please refer to the Acceptable Use Policy of the University of the Philippines.

Department of Linguistics
Palma Hall
Quirino Avenue
University of the Philippines
Diliman, Quezon City 1101
Philippines

<https://linguistics.upd.edu.ph/>

linguistics.upd@up.edu.ph

ANG FILIPINO AT MGA WIKANG KATUTUBO SA PALAWAN

ERLINDA D SAN JUAN
Paaralang Gradwado
Palawan State College

Panimula

Para sa turista, ang Palawan ay isang paraiso; sa linggwista, ito ay isang malaking laboratoryong pangwika. Paraiso ang lalawigan sapagkat ito ay binubuo ng 1,777 pulo na may mapuputing buhangin at malilinis na dagat at dalampasigan, maaliwalas na kapaligiran, sariwang hangin, iba't ibang uri ng hayop at ibon na malayang gumagala sa malawak at luntiang gubat, at higit sa lahat, mababait at tahimik na mga mamamayan. Malaking laboratoryong pangwika sapagkat 52 wika ang sinasalita ng mga naninirahan doon mula sa iba't ibang panig ng Pilipinas.

Ang Palawan ay binubuo ng dalawampu't isang bayan at isang pangunahing daungan at punumbayan na siyang kapital ng lalawigan; ang lunsod ng Puerto Princesa. Sa hilaga ng Puerto Princesa ay ang pangkat Calamian (Busuanga at Coron na may layong 212 at 195 milya) at Magsaysay (170 milya mula sa PPC); sa silangan, ang Agutaya (183 milya) at Cagayancillo (175 milya); at sa hilagang-silangan, ang Cuyo (156 milya). Ang mga nabanggit ay mga pulong-bayan. Bilang karagdagan sa mga nauna ay ang Dumaran (hilaga), Araceli (silangan) at Balabac (timog). Ang iba pang mga bayan ay nasa kapatagan kasama ng Puerto Princesa.

Kailangang banggitin sa papel na ito ang mga pulong-bayan sapagkat sa mga lugar na yaon ay may mga natatanging wika ang mga naninirahan doon. Sa Cuyo halimbawa ay may wikang katutubong tinatawag na Cuyonon; sa Cagayancillo, ang Cagayanon; sa Agutaya, Agutaynon; Coron at Busuanga, ang Calamian Tagbanua.

Ayon sa 1980 Sensus, sa mga wikang ginagamit sa mga bahay sa Palawan, Tagalog ang nangunguna; sumusunod ang Cuyonon, Palawan o Pinalawan, Hiligaynon, Tagbanua, Cebuano, Ilokano, Cagayanon, Agutaynon, atbp.

Lumalabas na ang Tagalog at Cuyonon ang dalawang pinakamalaking pangkat-wika. Sa bayan o sentro, nakalalamang ang mga Tagalog; ngunit sa mga baryo, Cuyonon ang siyang nangunguna.

Pangkat Ng Mga Wika Sa Lalawigan

Ang mga wika sa Palawan ay mapapangkat sa dalawa: katutubo at di-katutubo. Ayon kay McFarland, sa pangkat katutubo ay kabilang ang Calamian, Agutaynon, Batak, Tagbanua, Palawan at Molbog. Ang unang dalawa (Calamian at Agutaynon), ang pangkat hilaga; at ang huling apat (Batak, Tagbanua, Palawan at Molbog), ang pangkat timog. Ang Cuyonon at Cagayanon, bagaman hindi ibinilang ni McFarland bilang katutubo ay dapat mapabilang kung ang pinagmulan ang pag-uusapan. Ang Cuyonon ay mula sa Cuyo (Ito ay ikinlasipika bilang kanluraning Bisaya.) samantalang ang Cagayanon (hilagang Manobo) ay mula sa Cagayancillo.

Ang mga ^{wikang} di-katutubo ^{ay} marami at talagang iba-iba. Nangunguna rito ang Tagalog, sinusundan ng Ilongo, Cebuano, Ilokano, Waray atbp. kasama ang marami pang ibang maliliit na pangkat ng mga wika. May kumakatawan sa halos lahat na mga wika na maaaring maisip ninyo sa pook.

Ang Mga Wikang Katutubo

Sa mga pangkat-katutubo, Cuyonon ang may pinakamalakas na impluwensiya. Ito ay ginagamit sa lahat ng panig ng Palawan.

Naito ang tala ng mga wikang katutubo at kung saan-saang pook sa Palawan ito ginagamit (batay sa 1980 Sensus).

Cuyonon - Ginagamit sa pakikipagtalastasan sa Aborlan, Agutaya, Araceli, Balabac, Batarasa, Brooke's Point, Coron, Cuyo, Dumarán, El Nido, Linapacan, Magsaysay, Narra, Puerto Princesa, Quezon, Roxas, San Vicente, Taytay at Kalayaan.

Pinalawan - Ginagamit sa Aborlan, Balabac, Batarasa, Brooke's Point, Narra, Puerto Princesa at Quezon.

Palawenio - Ginagamit sa Batarasa, Brooke's Point, El Nido, Puerto Princesa at Quezon.

Tagbanua - Ginagamit sa Aborlan, Brooke's Point, Busuanga, Coron, El Nido, Linapacan, Narra, Puerto Princesa, Quezon, San Vicente at Taytay.

Cagayanon - Ginagamit sa Aborlan, Batarasa, Brooke's Point, Cagayancillo, Coron, El Nido, Narra, Puerto Princesa, Quezon, Roxas at San Vicente.

Agutayhon - Ginagamit sa Agutaya, Brooke's Point, Coron, Dumarán, Linapacan, Puerto Princesa, Quezon, Roxas, San Vicente at Taytay.

Calamian - Ginagamit sa Busuanga at Coron.

Batak - Wikang ginagamit sa Batarasa, Puerto Princesa at Roxas.

Molbog - Ginagamit sa Balabac, Batarasa at Quezon.

Katangian Ng Mga Wika

Bawat wika ay may kakanyahan. Ang Cuyonon bilang wikang katutubo ay may katangiang ikinaiiba nito sa Palawan, Tagbanua, Agutaynon, Cagayanon, Calamian at Batak bagaman marami ring mababanggit na pagkakatulad ng mga ito. Marahil ito ay sa dahilang ang mga wikang nabanggit ay ginagamit sa magkakalapit na lugar. Naito ang mga kapuna-puna.

1. Marami sa mga salitang katutubo ang magkakaugat. Halimbawa: ang tanim ay tanem sa Cuyonon at Cagayanon, luwak sa Agutaynon, limwak sa Tagbanua at loak sa Calamian at Palawan. Ang kidlat naman ay kilat sa Cuyonon at Cagayanon kidlat sa Tagbanua, linti sa Calamian, kuldap sa Agutaynon at kudlap sa Batak. Sa huli ay malinaw na isa lamang ang pinanggalingan ng salita. Mula sa kidlat ng Tagalog at Tagbanua ay nagkaroon ng pagkaltas sa Cuyonon kung kayat ito ay naging kilat (nawala ang d ng kidlat). Nang ito ay maging kuldap sa Agutaynon, nagkaroon ng pagpapalit ng i upang maging u, gayon din, nagpalit ang d at l, at ang huling tunog na t ng d. Nang ito ay maging kuldap sa Agutaynon, nagkaroon naman ng pagpapalit ng ponemang l at d upang maging kudlap ng Batak. Nakatutuwang pag-aralan ang mga pagbabagong naganap.

Bilang isa pang halimbawa, ang ambon ay tariti sa Cuyonon. Ito ay taliktik sa Cagayanon at darikdik sa Tagbanua.

Kung Cuyonon at Tagalog lamang ang paghahambingin, marami ring magkakaugat na maitatala. Kabilang ang mga sumusunod:

<u>Tagalog</u>	<u>Cuyonon</u>
dalaga	daraga /daraga'/
ilong	irong /'irun/
balita	barita /barita'/
palay	paray /paray'/
libo	ribo /ribu'/
dala	dara /dara'/
malapit	marapit /marapit'/

Sa mga halimbawang nasa itaas, ang /l/ ay nagiging /r/ sa Cuyonon. Sa mga salitang may /h/ sa unang posisyon naman, nawawala ito sa Cuyonon tulad ng halik at haligi na ^{arig}arek /'arak/ at arigi /'arigi'/.

2. May tunog na /ə/ o 'schwa' sa mga wikang katutubo.

<u>Cuyonon</u>	<u>Calamian</u>
inem /'inəm/ 'inom'	teted 'langoy'
geret /gəret/ 'gilit'	tanem 'tanim'
kereng /kəreŋ/ 'kulot'	kereng 'kulot'
beteng /betəŋ/ 'hila o buko'	keten 'usap'
<u>Cagayanon</u>	<u>Palawan</u>
dakep 'huli'	elen 'bili'
laket 'halo'	e 'oo'
arek 'kiss'	tayeg 'galing sa'
laktek 'likas'	binle 'hati'

Agutaynon

dep 'huli'
keykey 'ubong walang patid'
imes 'ayos'
bedbed 'tahi'

Halimbawang pangungusap sa Agutaynon:

Nagpakerenget ang molang nakake'deng.
'Nagpakulot ang batang nakatayo.'

Ang oo nga pala ay een /'ə'an/ sa Cuyonon, ee /'ə'əh/ sa Calamian at Tagbanua at e /'ə'/ o /' h/ Palawan at Cagayanon.

3. Kapansin.pansin ang pagkakaroon ng impit na tunog sa gitnang posisyon sa mga salita.

Halimbawa:

<u>Cagayano</u> - bag'o 'katatapos'	<u>Tagbanua</u>
<u>Palawan</u> - po'po 'pitas'	wa'wa 'bata'
<u>Cuyonon</u> - ta'leb 'takip	la'ga 'laga'
o'bong 'taas'	po'po 'pitas'
te' lek 'hipo'	ba'go 'katatapos'

Tagbanua: Limna'ga y wa'wa't mays. 'Inilaga ng bata ang mai
mais.'
Kimna'en ako it mays. 'Kumain ako ng mais.'

4. Katulad ng Tagalog, ang mga pandiwa ay maaaring magbagong anyo upang ipakita ang tatlong aspekto:perpektibo, imperpektibo at kontemplatibo. Ang mga wikang katutubo ay may kanya-kanya ring paraan ng pagpapakita ng katatapos at katatapos-na-katatapos na perpektibo. Halimabawa:

Agutaynon

nag-ampang (usap)
pag-ampang
mag-ampang

nambangon (bangon)
pambangon
mambangon

nag-initeg (sigaw)
pag-initeg
mag-initeg

Cagayanon

gauyok (sipol)
gauyok
uyokan

gabogtaw (gising)
gabogtaw
mabogtaw

patiro (suntok)
patiro
tiroon

Tagbanua

nagrunding (usap)
magrunding
rurunding

timiyubag (sagot)
magtubag
kutubag

nanggera (sigaw)
manggera
kugera/gumera

Palawan

nagkasit (ngiti)
pagkasit
magkasit

nagsurat (sulat)
pagsurat
magsurat

nagbisita (bisita)
pagbisita
magbisita

Calamian

nang-inem (inom)
pang-inem
mang-inem

mamangan (kain)
pagpangan
mamangan

binotaran (suntok)
habotaran
botaran

Cuyonon

~~nag~~pakon (punta)
~~nag~~apakon
~~mag~~pakon

ingbeel (kuha)
ingbebeel
bebeelen

nadora (wala)
nadodora
madodora

Katatapos na Perpektibo:

Agutaynon: Ba'long pisan - Kakakain
Cagayanon: Bag'o nga gapalit - kabibili
Calamian: Kaaalang ilem -Kabibili lang
Cuyonon: Kakakaen - kakakain

Katatapos-na-katatapos na Perpektibo

Agutaynon : Ba'long pisan namangan - kakakaing-kakakain
Cagayanon: Bag'o na bag'o gapalit o palit - kabibiling-
kabibili
Calamian: Kaalang-alang ilem - kabibiling kabibili lang
Cuyonon: Kakakaeng-kakakaen - kakakaing-kakakain

5. Ang ayos ng mga pangungusap sa mga wikang katutubo ay paksa + panaguri at panaguri + paksa. Ang makadiwang panaguring may dalawa o higit pang pangngalan bilang komplimento ay walang tiyak na ayos. Maaaring magkapalit-palit ang ayos nito nang hindi nawala ang kahulugan. Bilang karagdagan, katulad ng Tagalog, alinmang pariralang pangngalan na ibig gawing paksa ay maaaring gawin sa pamamagitan ng pagbabago ng panlaping makadiwang ikakabit sa salitang ugat ng pandiwa.

Mga halimbawang pangungusap sa iba't ibang wika:

Tagbanua: 'Bumili ang bata ng tinapay sa bayan para kay Lola.'

Aktor Fokus

Perpektibo - Nangalang y wa'wa it tinapay kat lansangan para
ki apo kagabi'i.

Imperpektibo - Magpangalang "

Kontemplatibo - Mangalang "

Layon Fokus

P - Inalang y tinapay it wa'wa kat lansangan para ki apo kagabi'i.

I - Inaalang " kayti (ngayon)

K - Aalangen " dedelem (bukas)

Lokatibong Fokus

P - Inalangan y Rengel Store it tinapay.

I - Pag-alangan "

K - Aalangan "

Benepaktibong Fokus

P - Inalangan y apo it tinapay.

I - Pag-alangan "

K - Aalangan "

Instrumental Fokus

P - Ipangalang it wa'wa y allowance.

I - Ipinangangalan "

K - Ipang-aalang "

Katatapos na Perpektibo: Ba8go akong nangalang it tinapay.
Katatapos-na-katatapos na Perpektibo - Ba8gong ba'gong akong
nangalang it tinapay.

Agutaynon

Aktor Fokus

P - Namakal ang mola tang tinapay ong lansangan para ni Lola
tongapon.

I - Pamakal " mandian (ngayon)

K - Namakal " ongdamal (bukas)

Layon Fokus

P - Binakal ang tinapay tang mola para ni Lola tongapon.

I - Agbakalen

K - Bakalen

Lokatibong Fokus

P - Binakalan ang Rengel Store tang mola tang tinapay.

I - Pinamakalan "

K - Bakalan "

Benepektibong Pokus

P - Binakalan si Lola tang tinapay tang mola.
I - Agbakalan   "
K - Bakalan   "

Instrumental Pokus

P - Ipihamakal ang 'allowance' tang mola tang tinapay.
I - Agpamakal   "
K - Ipangbakal   "

Katatapos na Perpektibo - Ba'long namakal
Katatapos na katatapos na Perpektibo - Ba'long pisang namakal

Cagayanonon

Aktor Pokus

P - Gapalit bata tinapay sa sintro para ki Lola kabii.
I - Gapalit   "   sondoni (kahapon)
K - Malit   "   kisyem (bukas)

Layon Pokus

P - Papalit tinapay bata sa sintro para ki Lola.
I - Papalit   "
K - Ipalit   "

Lokatibong Pokus

P - Pinalitan Rengel Store tinapay para ki Lola.
I - Pinalitan   "
K - Papalitan   "

Instrumental Pokus

P - Ipinagpalit/Iponamalit ang allowance tinapay.
I - Ipinangpalit   "
K - Ipapalit   "

✓ Palawan

Aktor Pokus

P - Mangelen yagang bangbang du't bonbon bagay ki apo kagapon.
I - Mangelen " tiban (ngayon)
K - Mangelen " diklem (bukas)

Layon Pokus

P - Inelen't yagang bangbang du't bonbon.
I - Elnen "
K - Elnan "

Lokatibo/Benepaktibong Pokus

P - Inelnan't yagang opo nye't bangbang kagapon.
I - Elnan "
K - Elnan "

Instrumental Pokus

P - Ineln't yagang sin yet bangbang Allowance.
I - Ielen "
K - Ielen "

6. Sa Cuyonon, binibigkas nang mabilis ang mga salita, maliban sa kung ang salita ay may impit na tunog sa gitnang posisyon ng mga salita. Halimbawa:

Salitang nagtatapos sa patinig:

tio /tyu/ 'aso'	bata /bata/ 'bata'
loa /lwa/ 'labas'	apo /'apu/ 'apo'
boi /bwi/ 'buhay'	baso /basu/ 'baso'
tao /tau/ 'tao'	ori /'uri/ 'last'
dai /dai/ 'nco'	rangga /ranga/ 'sira'

daraga /daraga/ 'dalaga
barita /barita/ 'balita'
parinti /parinti/ pinsan'
ritrata /ritratu/ litrato
sinsilio /sinsilyu/ 'barya'

Mga Salitang Nagtatapos sa Katinig

balay /balay/ 'bahay'	lamisan /lamisan/ 'mesa'
nanay /nanay/ 'nanay'	karawat /karawat/ 'laruan'
tatay /tatay/ 'tatay'	salamat /salamat/ 'salamat'
malam /malam/ 'matanda'	dalegdeg /dalgdag/ 'kulog'
paray /paray/ 'palay'	katombal /katumbal/ 'sili'

Impluwensiya ng mga Katutubong Wika Sa Filipino

Dahil sa rami ng katutubong wika at mga wikang di-katutubo na ginagamit sa Palawan, ang pinakalingua-franca doon ay Tagalog lalo na sa sentro. Ito ang nagsisilbing talastasan ng lalong maraming mamamayan. Kapag nakikipag-usap ang isang bata o matanda man lalo na sa di-kakilala, upang makatiyak ng komunikasyon o pagkaka-unawaan, Tagalog ang siyang ginagamit, bagaman, ang uri ng wikang ito ay may bahid ng unang wika ng nagsasalita. Kung ang nagsasalita ay Cuyonon, ang Tagalog ay maaaring himig o puntong Cuyonon. Gayundin kung isang Bisaya. Maliban sa punto, maaaring may ilan-ilang talasalitaang hango rin sa kanyang unang wika, o may halo pang kaunting Inggles. Ito ang uri ng wika na siyang ginagamit sa pakikipagtalastasan.

Sa mga naibigay na mga halimbawa sa naunang mga pahayag, kapuna-puna ang kawalan ng gitlaping -um- sa mga katutubong wika. Maraming makadiwang salitang Tagalog na nangangailangan ng -um-. Sa Palawan, sa halip ha -um-, nag, naga at maga ang madalas gamitin ng mga bata't matanda, kung kayat madalas na sabihing ...

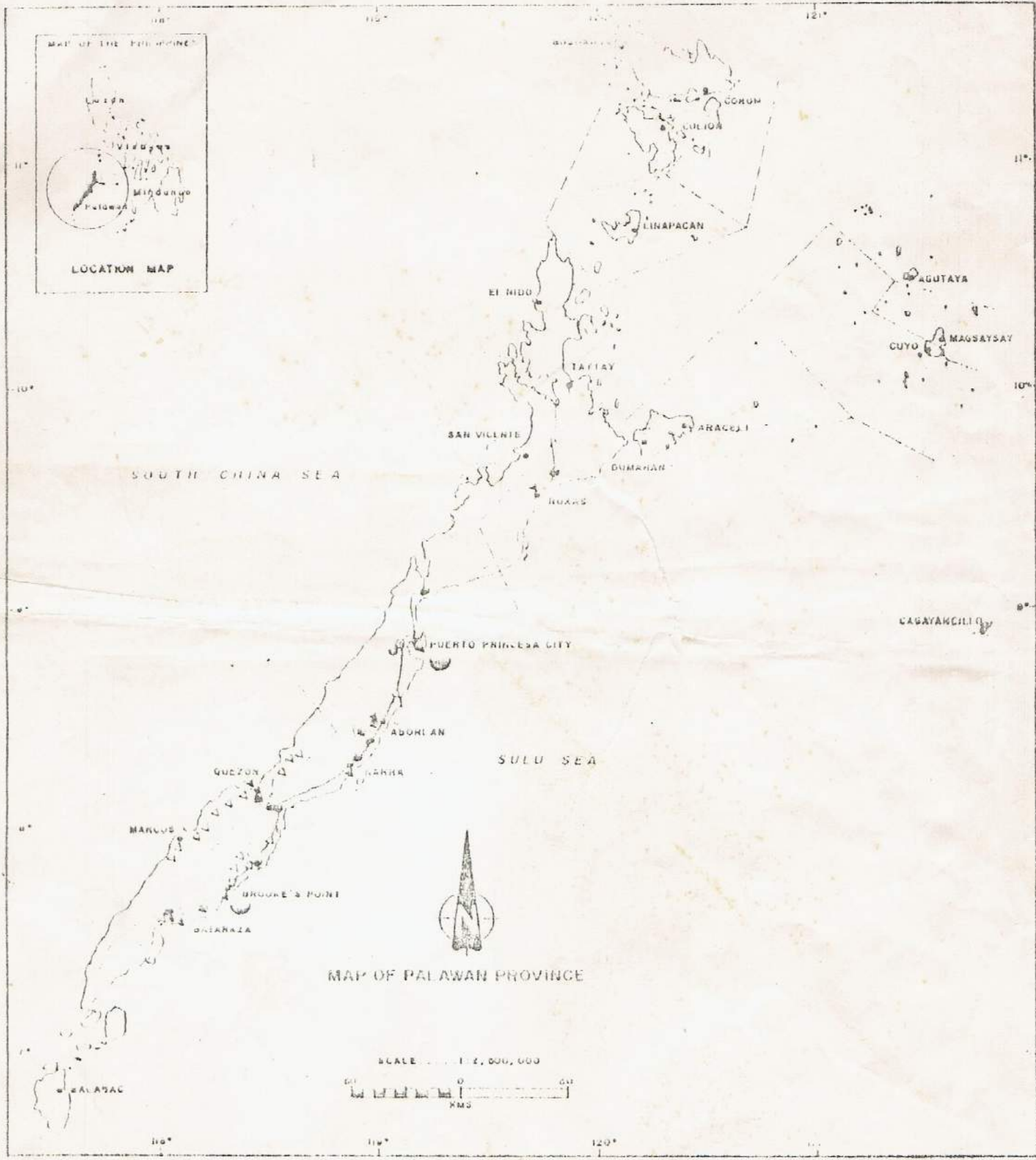
<u>Nagkain na ako</u>	para sa	Kumain na ako.	
<u>Nagakain pa ako</u>	"	Kumakain pa ako.	
<u>Magakain ako</u>	"	Kakain ako.	at
nagbili	para sa bumili,	nag-inom	para sa uminon
nagabili	" bumibili	nagainom	" umiinom
magabili	" bibili	magainom	" iinom

Sa kasalukuyan, ito ay iwinawasto ng mga guro sa Filipino. Ang hindi ko masabi ay kung darating ang panahon na ang mga iwinawastong ito ay maging bahagi ng Filipino sa hinaharap at tanggapin bilang tama; ambag ng mga wikang katutubo sa nilililang na wikang Filipino. Ang mga mamamayan ang huhusga. Ang gamit ng isang salita o talasalitaan ay nasa gumagamit. Nasa kanya ang buhay, kung ito ay magiging bahagi ng wika sapagkat lumulutang at tinatangkilik ng mga tao.

Kapansin-pansin din sa lugar na sa mga salitang hindi dapat lagyan ng -um- ay nilalagyan nila tulad ng ...

Sumaing na ako para sa Nagsaing na ako., at marami pang iba.

ANG MGA WIKANG FILIPINO AT ANG KAUNLARANG PAMBANSA*

ni
Greg Laconsay
Liwayway Publishing, Inc.

*Para sa Ikalawang Philippine Linguistics Congress ng Department of Linguistics and Asian Languages, U.P., Hunyo 4, 1980

Mga Kamag-aral sa Wika:

MALAKING karangalan para sa akin na maanyayahang magsalita sa natatanping katipunang ito ng mga lingguista.

Nang hilingin sa akin ni Dr. Ernesto Constantino na magsalita ako sa inyo, labis akong nagalala. Di nga kasi, ako'y Ilokano na bagamat nagsusulat sa tatlong wika ay hindi naman lingguista. Simple lang ang aking pamamili ng wika at baka hindi makatugon sa mataas na pamantayan ng katipunang ito.

Ang paglalakas-loob ko'y dala ng aking pagmamahal sa wika.

ITI MENSAHE ni Pangulong Marcos sa minsang pagdiriwang ng Linggo ng Wika, sinabi niya na ang wika ay "mahalagang sangkap upang mabigkis ng pagkakaisa, kapatiran at pagkakaunawaan ang isang lahi." Nguni't malungkot niyang pinuna na "sa kabila ng katotohanang maluwat na tayong nagsasariling bansa, mayroon pa tayong Linggo ng Wika taun-taon."¹

Binigyan ko ng diin ang mga huling talata sapagkat tunay na kalungkot-lungkot ang ganitong kalagayan. Sa lahat ng malalayang bansa sa daigdig, tayo lang yata ang nagdiriwang pa ng Linggo ng Wika.

Sana, mabigyan ito ng pansin sa pagdarao ninyo ng Ikalawang Philippine Linguistics Congress sa pagtutulungan ng Philippine Linguistics Circle ken ti Department ng Linggwistiks at mga Wika sa Asya ng U.P.

Ayon dito sa sulat-imbitasyon sa akin, itinakdang talakayin ko ang "naging papel ng mga pag-aaral ng mga wika sa Pilipinas, lalo ng wikang pambansa, sa pambansang kaunlaran."

Mga Pag-aaral

ANONG pag-aaral ng mga wika ang tinutukoy dito?

Maaaring namamali ako, o nahuhuli ako sa mga balitang lingguistika. Ang alam ko sa bagay na ito ay kanya-kanyang mga pag-aaral, at hindi puspusang pagsusuri ng isang opisyal na lupon upang makapagharap sa sambayanang Filipino ng pinag-isang pag-aaral para sa wika.

Totoo, may opisyal na lupon na dapat magsagawa ng mga pag-aaral na ito. Iyan ang Surian ng Wikang Pambansa. Nguni't kapansin-pansin ang pagkiling nito sa katutubong wika ng katagalugan.

May mga nabasa na rin akong pag-aaral sa mga wika ng Departamento ng Linggwistiks ng U.P. sa pamumuno ni Dr. Ernesto Constantino. Malaki na ang nagagawa nila sa wika na kaugnay ng literatura.

Hindi nahuhuli ang Summer Institute of Linguistics, lalo ang pagsasalin ng Biblia sa iba't ibang wika na madaling maunawaan ng masa.

May ambag na rin sa wika ang Linguistic Society of the Philippines. Maging ang departamento ng lingguistika ng Philippine Normal College. At may indibidwal na pag-aaral sa wika ng mga eskolar dito at sa ibang bansa para sa kani-kaniyang thesis.

- 1 -

wika 2

Nguni't karamihan sa mga pag-aaral na ito ay paghahambing lamang. Contrastive analysis. Mga paghahambing ng Tagalog at Ingles. Paghahambing ng Tagalog at iba pang mga katutubong wika sa Filipinas.²

Paghahambing. Kanya-kanya. Magkakahiwalay na pag-aaral na katulad ng mga islang bumubuo sa ating kapuluan. Na sa halip magbuklod ay nagpapalawak pa sa rehyonalismo.

Ang pagkakanya-kanyang iyan marahil ang nagtulak kina Labor Minister Blas Ople at Assemblyman Emmanuel Pelaez na maghain ng panukalang batas sa Batasang Pambansa na naglalayong magtatag ng Institute of Philippine Linguistics.³ Layunin ng lupong ito na paunlarin, payamanin at ituro ang iba't ibang katutubong wika lalo na sa nakatatass na antas ng karunungan. Nakakatulad nito ang mungkahi noon ni Gerry Lacuesta na Academia ng Wikang Pilipino, o ng Academia ng mga Wika na iminungkahi ng aming samahang GUMIL Filipinas (Gunglo dagiti Mannurat nga Ilokano iti Filipinas) nang parangalan ni Presidente Marcos ang mga manunulat na Ilokano noong 1968.

Matagal pa bago mapagtibay ang 1935 Constitution, noon pa mang 1915, nagtatag sina Lope K. Santos at Severino Reyes ng samahang tinawag nilang Akadenya ng Wikang Pilipino na naglalayong payamanin "ang Tagalog sa pamamagitan ng panghihiram ng mga salita mula sa ibang mga wika ng Pilipinas."⁵

Nakalilito ang mga pagkakanya-kanyang ito. Hindi tuloy malaman ng taong-bayan kung anong uri ng Pilipino/Filipino mayroon tayo. Kung ang Pilipino nina Araneta at Del Rosario; o ang Pilipino (ngayo'y Filipino) ng U.P.; o ang Pilipino (Filipino?) ni Lacuesta; o Pilipino ng Maynila; o Pilipino ng Surian ng Wikang Pambansa; o Purong Pilipino.⁶

Narinig ko minsan ang bugtungan ng ilang mga batang naglalaro. Ang tanong ng isa: "Ano ang pagkakaiba ng Pilipino sa Tagalog?" Nang walang makasagot at nagsirit ang isa, sinagot niya ang kanyang tanong: "Ang Pilipino ay Komiks, at ang Tagalog ay Klasiks."

Mga Kamag-aral sa Wika:

Huwag natin pabayaang maging komiks ang wikang pambansa. Sa halip, gawin natin ito na kumakatawan sa buong bansang Pilipino, bumubuklod sa mga magkakababayan buhat sa Norte hanggang Sur, maglalarawan sa kabuuan ng kanilang kultura at magpapahayag ng kanilang pagkapilipino.

Sulyap sa Kasaysayan

APATNAPUNG TAON. Ganyan na katagal ang mga pag-aaral natin sa wika. Nguni't kakarampot ang ating nagawa? Nagising lamang tayong lahat nang maghalo ang balat at tinalupan sa Kombensiyon Konstitusyonal noon 1972 nang pagtalakayan ang ukol sa wika.

Unang binansagan ang Wikang Pambansa bilang Filipino National Language matapos pagtibayin ang 1935 Constitution. Noong 1936, nilikha ng Commonwealth Act 184 ang Institute of National Language, at ito ang pumili sa Tagalog na batayan ng wikang pambansa noong Nobyembre 1937. Pinagtibay ni Presidente Quezon ito noong Disyembre 30 nang taon ding iyon. Sa araw ng kalayaan, Hulyo 4, 1946, isa na ang Tagalog sa tatlong lengguaheng opisyal ng Filipinas; ang dalawa pa ay Ingles at Kastila.

Noong Agosto 13, 1959, itinagubilin ng noon ay Sekretaryo ng Edukasyon Jose E. Romero na "Pilipino" ang pangalan ng wikang pambansa.

Ten years later, noong Hunyo 1969, itinagubilin ng noon ay Sekretaryo ng Edukasyon Onofre D. Corpuz na ituro ang Tagalog bilang wikang pambansa sa lahat ng pribado at publikong eskuwela primarya.

MULA sa taong iyon, mabilis na lumaganap ang wikang pambansa. Dinam-pot ito ng mga estudyante, ng mga manggagawa, ng mga rebelde at biglang lumakas ang kanilang sigaw.

"Makibaka!" "Tbagsak!" "Tuta!" "Rebolusyon!" "Reporma!"

Dumating ang Kombensiyon Konstitusyonal. Nag-ulol ang pagtatalo ukol sa wika. Naging personal ang atakehan. Saka lang natigil ang balitaktakan nang magpahayag si Presidente Marcos noong Agosto 1973 na ang "ating wikang pambansa ay Pilipino o Filipino, at dapat nating gawin ang lahat ng ating magagawa upang mapaunlad ito sa pamamagitan ng puspusan at malawakang paggamit nito."

Isang taon pagkaraan niyon, noong Hunyo 1974, itinagubilin ng noon ay Sekretaryo ng Edukasyon at Kultura Juan L. Manuel na bilinggualismo ang panturo mula Grade 1 hanggang kolehiyo. Na ang ibig sabihin, Pilipino at Ingles ang panturo, at gagamitin lamang ang pangrehiyong wika kung kina-kailangan.

Sa panahon ng martial law, pinulot natin ang Pilipino/Filipino ng mga demonstrador at sinabi natin: "Sa ikauunlad ng bayan, disiplina ang kaila-ngan." Ang reporma ng masa ay ginawa nating "reporma sa lupa." At nilikha natin ang "Bagong Lipunan." Ang "demokrasyang barangay," "Kabataang Barangay," ang "lungsod silangan."

Iyan ay upang mabuo ang "isang bansa, isang diwa."

Pilipino lahat iyan, di ba? Pilipino. Para sa lahat. Naintindihan ng lahat. Buhat sa Norte hanggang Sur. At nagkakamagawaan tayo.

Iyan, sa palagay ko, ang isa sa pinakamagandang ibinunga ng inyong mga pag-aaral sa wika, ng mga nakaraan ninyong atakehan sa wika.

Pati mga Manunulat

Nguni't hindi sapat na magbuklod ang wika, hindi sapat na magpaunlad sa isang bansa. Bagamat kailangan natin ang wika, hindi ito ang lahat na sa sambayanang pagkakaisa.

Mahalaga ring may pambansang literatura na binubuo ng pamanang kultura at literatura ng sangkailian (sambayan) Filipino.

Hanggang kamakailan, ang sinasabi nilang 'literaturang Filipino' na pinagaaralan ng mga eskuwela ay dili iba't 'panitikang Tagalog.' Florante at Laura ni Balagtas. Banaag at Sikat ni Santos. Parnasang Tagalog ni Abdilla. Bato sa Katedral ni Pineda. Tesaurong Filipino-Ingles ni Panganiban. Maikling Kuwentong Tagalog ni Agoncillo. English-Tagalog Dictionary ni Father English. At iba pa.

Ang kultura ba ng ibang rehiyon, na natitipon sa kanilang sariling literatura, ay hindi masasabing bahagi ng ating cultural and literary heritage?

Mga Kamag-aral sa Wika:

NAKALULUNGKOT nguni't totoong tinatawaran ng maraming nagsusulat sa Tagalog ang nasyonalismo ng mga nagsusulat sa ibang wika. Lumitaw nang husto ito sa mga mainitang balitaktakan ukol sa wika sa nakaraang Kombensiyon Konstitusyonal. Sa sesyon mismo ng Kon-Kon. Sa radyo. Sa mga diyaryo at magasin. Hindi raw makapilipino ang Filipino ng nagsusulat sa ibang wika na hindi Filipino.

Nasaktan ang mga sumusulat sa Ingles at mga wikang di-Tagalog. Tumutol sila. Hindi nila tinatanggap na ang nasyonalismo, o paskapilipino, ay nai-papahayag "sa wikang Filipino lamang, lalo na kung ang wikang ito'y walang iba kundi ang inang wika ng mga Tagalog."

Mayroon pang mga guro sa Filipino na nagsabing ang kadakilaan ng mga bayani at ng nakalipas nakasaysayan, maging ang kasalukuyang kalagayan, ay "lalong tumitimo sa isipan at damdamin ng mga estudyante" kung ituturo sa Filipino.⁸

Ang alin mang dekilang katha — kathang-isip man o kathang-kasaysayan — ay maaaring sulatin sa alin mang wika. Hindi natin sinisino kung sa aling wika sinulat ito. Basta dakila ang katha, hinahangaan natin. Sa Kastila sinulat ni Rizal ang Noli at Fili, di ba?

Kaugnay nito, kami sa Liwayway Publishing, Inc., ay naglalathala sa panahon sa LIWAYWAY ng mga isinatagalog na katha, o prize winning stories, ng mga manunula na Ilokano, Bisaya at Ilonggo.

Sa pagbuo ng wikang Filipino, kinakailangang isalang natin ang iba't ibang kultura ng ating mga mamamayan. Kailangang tulungan nating umunlad ang ibang mga wika, sa halip na sakalin.⁹ Hindi lalawak ang ating daigdig kung mananatili ang kakaramputan ng ating wika.

Bahagi sila ng ating national cultural heritage. Ang pamanang kultura natin ay hindi sa kulturang Tagalog lamang matatagpuan. Ganyan din ang ating literary heritage, hindi ito ang literaturang Tagalog lamang. "Manapa, ang mga pamanang ito ay ang kabuuan ng kultura ng lahat ng grupong etniko at lahat ng uri ng Filipino."¹⁰

Mga Pagsasalin

Bahagi ng kaunlarang pambansa ang pagsasalin sa mga kinatha sa iba't ibang katutubong wika. Ginagawa na ito ng mga teatro, maging sa pelikula. Ilang pamantasan ang may proyektong ganito.

Dito'y U.P., alam kong isinasapilipino na ang mga literatura ng mga katutubong manunulat. Nais nilang bumuo ng isang matatawag na literaturang Filipino. "At sapagkat ang salinang wika ay binubuo at pinayayaman ng mga sangkap na galing sa iba't ibang wika natin, dapat itong tawaging 'wikang Filipino.' Ang ating pambansang literatura at pambansang wika ay tulay at simbolo ng ating paglisa."¹¹

Mas Malawakan ang pagsasalin ng Panitia Bahasa Indonesia (Institute for the Indonesian Language. May mahigit na 250 iba't ibang wika ang Indonesia; ang Filipinas ay may 87 dialekto lamang. Sa isang lecture ni O Daulat P. Sihombing ng Indonesian Embassy noong 1972, sinabi niya na nagsasalin sila buhat sa mga banyagang katha "so that the Indonesian people carry over the achievements of the world, whether these achievements are English, American, Italian, French, Chinese, Japanese or even Russian origin."¹²

Sa U.P. pa rin, inilabas kamakailan lamang ang unang isyu ng ARAMID: Literary Wallnews ng U.P. Creative Writing Center na pinamatnugutan ni Mr. Alex Hufana. Inilathala rito ang mga katha ng iba't ibang manunulat sa iba't ibang wika, katulad ng Ingles, Tagalog, Iluko, Bisaya, at iba pa.

Sa panig ng Cultural Center of the Philippines, inilabas nito idi napan a tawen ang unang volume ng LAHI, ang Philippine Multi-Lingual Creative Writing Journal, sa pamamatnugot pa rin ni Mr. Hufana. Sa aklat na ito, mababasa ang mga katha ng iba't ibang manunulat sa kani-kaniyang sariling wika. Sabi ni Mr. Hufana sa kanyang introduksiyon: "Necessity conjured the presence of LAHI."

Necessity.

Pangangailangan.

Hindi ba isang pangangailangan, para sa wika, ang pagbuo ng isang cultural and literary heritage ng sambayanang Filipino?

Ang Tagalog
At mga Katutubong Wika

May walong pangunahing wika sa Filipinas, at batay sa 42,070,600 populasyon natin na naitala ng National Census and Statistics Office noong 1975, tinatayang 24.4% rito ang nagsasalita ng Sebuano, 23.8% ng Tagalog, 11.1% ng Iloko, 10% ng Ilonggo of Hiligaynon, 7% ng Bicol, 4.6% ng Samar-Leyte o Waray, 3.4% ng Pampango, 1.4% ng Maranao, at 1.2% ng Maguindanao, at mga 10.7% ng iba pang mga wika sa Filipinas.

Hinihinalang hindi na totoo ang mga porsiyentong iyan ngayon. Kung noong 1970 ay tinatayang mahigit na animampung porsiyento ng mga Filipino ang nakagagamit na ng Filipino, ang hula ngayon, 10 years later at habang ginagawa ang sensus 1980, ay mahigit nang walumpung porsiyento ang mga mamamayan na gumagamit ng Filipino.

At karamihan daw sa porsiyentong iyan ay mga kabataan.

May katotohanan ito, sa aming palagay.

Una, itinuturo na nga ang Filipino sa lahat ng grado sa eskuelahan.

Ikalawa, lahat halos ay nanggugod ng mga palabas sa sinehan, sa telebisyon, at nakikinig sa mga radyo. Sa mga national hook-up sa telebisyon at radyo, Filipino ang ginagamit na salita.

Sa amin dito sa LPI, may kakatwa karing karanasan na nagpapatunay sa paglaganap ng wikang pambansa. Sa ilang bayan sa Isabela at Cagayan, mas malaki pa ang sirkulasyon ng aming LIWAYWAY kaysa aming BANAWAG; at sa Davao at Cotabato, mas malaki ang sirkulasyon ng LIWAYWAY kaysa BISAYA.

Ang literacy rate natin ay sinasabing pinakamataas sa buong Asya. Kung ang pagbabatayan natin ay ang sirkulasyon ng mga babasahing Filipino, lalo ng mga komiks, kahanga-hanga ito.

Tingnan ninyo ang survey ng KPPKP (o Kapisanan ng mga Publisista at Patnugot ng Komiks Magasin sa Filipinas). May 45 titulo ng komiks sa survey noong 1976. Ang kabuuang sirkulasyon ay dalawang milyon (2,000,000). Tinatayang anim na katao ang magpapasa-pasa sa bawat isang kopya. Kung gayon, aabot sa 12 milyon ang mambabasa. Idagdag na rito ang tinatayang apat na milyon mambabasa na bumabayad ng diyes o bainta ng bawat komiks sa tindahan.

Maliwanag namay 16 milyon ang readership ng mga komiks lamang! 13

Isa sa bawat tatlong Filipino ang bumabasa ng komiks.

Hindi pa kasama rito ang mga mambabasa ng ibang mga magasin, katulad ng Liwayway.

Bagamat sinasabing magkakamag-anak ang ating mga wika, marami pa ang dapat gawin upang umunlad ang wikang pambansa at ang ating bansa.

Ayon kay Direktor Ponciano B.P. Pineda ng Surian ng Wikang Pambansa, ang bokabularyo ng wikang Pilipino ay binubuo ng mga salita at pariralang Tagalog, Malayo (3,500), intsik (1,500), Kastila (5,000), Ingles (1,500 -- kasama yao lamang mga salitang matatag na sa leksikon ng wika), at iba pang mga wikang katutubo gaya ng Sebwano, Bikol, Ilokano, Pangasinan, Hiligaynon, Samar-Leyte, Kapampangan, Tausog, Kinaray-a, atb. x x x At salig sa 1,000 salitang batayan (basic words) sa Tagalog, ang wikang Pilipino'y may pagkakahambing (cognate) na 48.2% sa Sebwano, 46.6% sa Hiligaynon, 41.3% sa Samar-Leyte, 59.6% sa Kapampangan, 39.5% sa Bikol, 31.1% sa Ilokano, 34% sa Kinaray-a, 30% sa Tausug, at 29.6% sa Pangasinan. 14

Isa pang mananaliksik sa wika, si Deputy Director Fe Aldave Yap ng Surian, ang nagbigay naman ng ilang lexical items buhat sa iba't ibang wika na ginagamit na sa talasalitaan ng wikang pambansa. 15 Ilang halimbawa:

ILUKO: saliyot, pakbet, papait, dinengdeng

MUSLIM: sultan, datu, hadyi

BISAYA: bana, inday, dudong, hinay-hinay

MALAYO: mata, dulang, payong, timbang, kambing, langit

CHINESE: tse, pansit, madyong, susi, bakya, lolo

SPANISH: maestro, presidente, silya, barbekyu, gitara

ENGLISH: titser, miting, basket, boksing, tenis

JAPANESE: apa, kimono, karate, sukiyaki, harakiri

LATIN: altar, sermon, album, data

GREEK: diploma, helikopter, telepono

HEBREW: amen, rabi, satanas, Sabado

ITALIAN: makaroni, ispageti, opera, piyano, proto

FRENCH: bodabil, kabaret, poltri, prinsipe, prinsesa

GERMAN: hamburger, semester, seminar

DUTCH: boss, yate, komando

MEXICAN: kabayo, piso

INDIAN: mokasin, wigwam, kaukus

AFRICAN: bandyo

RUSSIAN: isputnik, sobyet, kosmonot, bodka

HINDUSTANI: padyama, siyampu, guro, bandana

ARABIC: alkchol, algebra, aprikot, kendi, magasin

Para sa Kaunlaran

Mga Kamag-aral sa Wika:

ANUMAN ang maging hubog ng wikang pambansa na mabubuo natin, Filipino man o Pilipino, ito'y atin.

At para sa atin.

Hindi totoong hindi tinatanggap ng ibang rehiyon ang tinatawag nating Pilipino/Pilipino sa ngayon; ang hindi nila matanggap ay ang paraan ng pagpapalaganap rito. Sa kabilang dako, dama nila ang pagbabantulot ng ilang kinaukulan na tanggapin naman ang malaambag ng ibang mga wika sa kaunlaran ng wikang pambansa.

Tiyak na nabasa ninyo sa mga pahayagan noong isang taon ang pagkastingo ni Presidente Marcos sa mga di-Tagalog na assemblymen sa Batasang Pambansa, nang hilingin ng mga ito na magsalita ang mga Tagalog na assemblymen sa Ingles.

Sinabi ng Pangulo: "Kung may mga kagawad ng Batasan na hindi nakauunawa sa wikang Pilipino, panahon na upang mag-aral sila."

Nguni't idinugtong niya na dapat isaingles naman ang mga Tagalog na assemblymen ang kanilang talumpati upang maintindihan ng mga assemblymen na di-Tagalog.

Magandang tagumpay iyon ng mga Tagalog, hindi lang ng mga assemblymen na Tagalog kundi lahat ng katagalugan. Nguni't doon sila nahalata. Ika nga ng mga Tagalog na rin ngayon: "buking" sila. Hanggang ngayon, minamaliit pa rin nila ang pamimilipino ng mga di-Tagalog.

Para sa wika, at sa pambansang pagkakaisa, hindi dapat umiral ang ganyang attitude, lalo pa naman sa Batasang Pambansa.

Ang dapat sana nating gawin buhat ngayon ay magsagawa ng isang puspusan, malawakan at nagkakaisang pag-aaral ng ating mga wika. Sa panahong ito na nakaamba ang mabibigat na krisis hindi lamang sa ating bansa kundi sa buong daigdig, baka ang bukas ay mahuli na.

Ngayon na tayo dapat gumawa,

Naalaala ko pa ang limang batang naglalaro sa karsada sa tapat ng aming bahay. Ang dalawang mas malaki ay gumawa ng bilog na guhit, o circle, at dito sila naglalaro. Ayaw nilang isali ang tatlong mas maliliit na kalaro.

Maya-maya, gumawa ang tatlo ng malaking bilog na guhit at sinakop nila ang dalawang batang nasa maliit na bilog.

Mga Kamag-aral sa Wika:

KUNG ang mga nagmamaramot sa wikang pambansa — na ang isang pangkat ay binubuo ng ilang makarehyong damdamin na ayaw tumanggap ng Filipino/Pilipino, at ang isa pang pangkat ay binubuo naman ng makatagalog na damdamin na ayaw tumanggap ng malaambag ng ibang pangrehyong wika sa wikang pambansa — ay nasa maliit na kabilugan, bakit hindi tayo gumawa ng mas malaking kabilugan at ipag-sama natin sila sa puspusang pagpapaulad ng wikang pambansa?

Dios ti agnina. Maraming salamat. — X

Mga Pinagkunan

1. Marcos, Presidente Ferdinand E., Pahatid-Bati, Linggo ng Wika, 1976
2. CUBAR, Nelly I., Mga Pananaliksik Tungkol sa Wikang Tagalog Paskaraan ng Digmaang Pandaigdig II, General Education Journal, Blg. 19-20, U.P. Quezon City 1970-71.
3. Bilingualism Policy Review Urged, Newsreport, Daily Express, April 21, 1980, p. 3
4. The Editors, Reform the National Language, KATAS magazine, October 1966, pp. 10-11
5. Del Mundo, Ofelia Ll., Mga Pagpupunyaging Pangwika at si Quezon, art., Linggo ng Wika 1978
6. Perez, Alejandro Q., Isang Mungkahi Kung Papaano Malalaman ang Istandard na Pilipino Bilang Modelo ng Wikang Pambansa, Pilipino o Pilipino?, Apendiks G, 1974.
7. Constantino, Ernesto; Sicat, Rogelio, Ang Pagbuo ng Pambansang Literatura ng Pilipinas, U.P., Quezon City 1974, pp. 7-8
8. Mangahas, Rogelio D., Eksperimento sa Pilipino sa U.E., art., Pilipino magasin, Agosto 19, 1970
9. Editorial, Graphic magazine, September 1, 1971
10. Yabes, Leopoldo Y., For English Now!, art., Philippines Free Press, May 22, 1971
11. Constantino, Ernesto; Sicat, Rogelio, Ang Pagbuo ng Pambansang Literatura ng Pilipinas, Mga Bagong Babasahin sa Pambansang Wika at Literatura, U.P., 1974, p. 43
12. Sihombing, O. Daulat P., Language Policy and Education of Indonesia, lecture before the Association of Professors and Teachers of Pilipino, May 27, 1972
13. Komiks: A Medium for Development, PCF Media Service 1980
14. Pineda, Ponciano B.P., Puna at Mungkahi sa Panukalang Pangwika ng Korbension Konstitusyonal, Manila 1972
15. Yap, Fe Aldave, The Sounds of Pilipino: A Descriptive Analysis, INL, Manila 1970

LANGUAGE, CULTURE, AND PERSONALITY

Dr. Prospero R. Covar
Professor of Anthropology and Associate Dean
Division of Social Science
University of the Philippines

Introduction

Reflected in the life of every Filipino is the influence of Philippine culture through which are set his basic biological, psychological, and social needs. In this context, any expression of Philippine culture is instrumental in the gratification of basic biological, psychological, and social needs. However, we have yet to delineate what cultural expression is associated with specific biological, psychological and social needs. To the Filipino social scientists, therefore, this statement of research intention would require a lot of imagination and methodological innovation.

The Filipino Child A Balanghai to be Filled-up

As soon as a baby is born, he is no more than flesh and bone. He is no different from his cousin in the animal kingdom. I hope this anthropological stance does not hurt your religious sensibilities. Man is an organism. Like his animal cousins he is subjected to natural processes such as natural selection, mutation, speciation and adaptation. At birth, he has the potentiality to become like his parents. In the process of growing up, he has to learn a lot of things. He is a balanghai to be filled-up. Language is the medium through which the filling-up recess is accomplished.

In brief, anthropologists consider man as a biological organism as well as culture-bearing individual.

Language is Learned

As you very well know, language is learned. It is cultural. It has become a part of us to the extent that we seem to feel that it is genetically determined. If it were so, we would be no different from apes and monkeys. True, they have a communication system but it is not considered a true language, based on a number of criteria such as: duality of patterning, semanticity arbitrariness, productivity, and displacement, to mention only a few.

The communication system of creatures other than man is genetically determined. Even if the parrot of Palawan is trained to make utterances and it is capable of learning a large threshold of sentences, I seriously doubt if it could transmit his knowledge to its offsprings. Transmissibility is important in language performance.

Bits and Pieces of Language

Right at an early age, we learn the ABC's of language, its bits and pieces. First, a baby utters babbling sounds. A sound per se does not have any meaning. This is the initial stage in learning a language, another language for that matter.

Some of you may have occasions to deal with individuals who do not speak your own language or who talk to each other in a language different from yours. You can be easily irritated. You may go to the extent of even branding them as bastos simply because you do not understand what they are talking about. It may be that their intonation is very different from yours and you hear the stream of sounds as harsh. This explains why in general Tagalogs do not hear Ilocano language as soothing music to their ears. Different perception of sound is a common irritant among Tagalogs and Ilocanos.

In any event, a child has to master the sound system of his language. The sound units of a language may range from 15 to 45. Tagalog has 26 including glotal stop. In learning a sound system he may start with [pa] or [ba] or any other sound in the phonemic system. The child learns his initial sound from his intimate associates. It should be remembered that a child is not like a dog who can bark at the instance of its birth. In the case of the dog, its sound system is genetic. It is a naturally built-in part of itself. The dog cannot help it. Even if you do not teach a dog how to bark, it will bark. In the case of the human beings, if you do not teach him how to utter certain sounds, he will be unable to communicate.

Distinguishing Sound Units

A baby learns the sounds of a language through the principle of contrast. He distinguishes between [p] and [b]; [t] and [d]; and [k] and [g]. They are bilabial, alveolar, and velar respectively. The members of each pair contrast in voicing. The utterance of a sound is precise. For instance, our /p/ is different from the American /p'/. Ours is unaspirated. The Spanish /r/ is different from our /r/. These examples tend to show that we tend to use only the sounds admissible to our language. To deviate from the system is easily detectable.

I remember, when I was still in college, I unconsciously learned the way my friend spoke Tagalog with the American aspiration. One time, I went home to the province for a vacation. My mother scolded me for not speaking Tagalog properly. Precisely, there is an appropriate way of speaking a language. My English is Filipino English, not American English. American English is not the Queen's English.

Putting Together Sound Units

After the initial babbling sounds, a child learns to classify the sounds. Then he puts them together to form words. In putting sounds together he follows certain patterns. There are sounds which are placed in the beginning, middle or end of a word. Certain sounds can be put together in sequence. Others are not admissible. We transcribe

sounds into symbols technically known as orthography. In India /bh/ can be used in the beginning of words; in Africa /mb/ is very common. We seldom find these in the beginning of our words, unless we adopt them as loan words. Indeed, there are definite rules concerning the distribution of sounds.

Imposition of Meaning

Later, a child learns that by putting sounds to form words, he can attach certain meaning to them. For instance, /d/, /o/, /g/ means a four legged canine. There is nothing "doglike" in d-o-g just as there is nothing "fatherlike" in d-a-d-d-y. This goes to show that meaning is arbitrary. Meaning is imposed by people. People assigned a specific meaning to certain combination of sounds. The sound and meaning are invented and subsequently learned. They have historical roots. They are handed down from generation to generation.

Syntactic Structure

Just as we follow certain rules when putting sounds to form words, we also follow certain rules when combining words to form phrases and sentences in Tagalog, we say "lumilipad ang ibon." Usually, this sentence is translated as "the bird is flying". The Tagalog sentence emphasizes "lumilipad" or action. The English translation emphasizes the "bird" the actor. Technically, these rules are called correct usage or grammar. Oftentimes, the speaker of a language does not know consciously the rules of grammar yet he speaks his own language correctly according to the rule unique to his own language.

Social Grammar

The study of language indicates that everyone speaks or writes according to a set of rules. Analogously, the rule of grammar can extend to other areas of social life. The rules governing social life may as well be considered social grammar.

In the study of a language, we learn to distinguish sound units. We put them together to form words. We combine words to form phrases. We assign functions to words and combine them to construct sentences. All those operations amount to one thing, that is, we are able to communicate effectively by classifying the world around us. We reduce objects, ideas, and relationships into symbols to make them handy. We chop the world around us into bits and pieces and then we arrange them according to certain patterns or codes. We behave according to these patterns or codes. Our behavior is evaluated either appropriately or inappropriately. Our proficiency in culture requires proficiency in language.

Tagalog Age and Sex Categories

Among the Tagalogs, we classify individuals according to age

and sex categories. We tend to make a contrast between bata and matanda. Who discriminate between binatilyo/dalagita; and binata/dalaga. Accordingly, if a Tagalog does not behave appropriately, he is branded either as "para kang bata" or "para kang matanda." This goes to show that we have to act out our age appropriately.

There are three principles that are built-into any classification, namely: (1) principle of identity, (2) principle of inclusion, and (3) principle of exclusion. We parcel out our world in terms of what is, what belongs, and what does not belong. We segregate items according to the rules of combination. This procedure makes learning much easier. We learn things and ideas in association rather than singly.

[Demonstration of classification, Matrix, and Conservation]

Social Organization

In the area of social organization, we classify our relationship with other people. Again, we are guided by certain rules and procedures. In the Filipino Tagalog family, for instance, we distinguish between mag-asawa; magkakapatid; magulang at mga anak. We lump individuals according to generations such as pinsang buo, kalawa, katlo. We group in-laws in terms of manugang, biyenang, balae and bilas. We develop special terms of address and reference for each of them. The members of the sambahayan interact with each other according to the rules of kinship; conjugal, consanguineal, affinal and ritual. In like manner, we behave in our pamayanan and sambayanan according to the internal rules and regulations.

Through the institution of sambahayan, pamayanan and sambayanan, the basic biological, psychological, and social needs of the Filipino are met. Certainly, we do not relate to these structures identically because we perceive them differently according to our biological and psychocultural constitutions. The proceeding of these components produces mazeway within everyone of us the outcome of which is a unique Filipino personality or katauhang Filipino.

Decision-making Pattern

The katauhang Tagalog can be reified into matters concerning decision-making. The Tagalogs partition their responses to questions involving yes/no answers in an interesting way. The yes/no domain of the Tagalog includes the following.

oo	'yes'
tiyak	'definitely,' 'certainly'
sigurado	'surely'
malamang	'probably'
siguro	'maybe'
baka	'maybe'
titingnan	'I'll see'
bahala na	'come what may'
maalaman	'you will know'
aywan	'don't know'
hindi	'no'

57 R. Covar

These twelve linguistic signals can be divided and reduced conveniently into five segments. They are:

Segment I - Definite Yes

oo	'yes'
tiyak	'certainly'
sigurado	'surely'

Segment II - Indefinite Yes

siguro	'maybe'
malamang	'maybe'
marahil	'maybe'
baka	'maybe'

Segment III - Indecision

bahala na	'come what may'
maalaman	'you'll know'
titingnan	'I'll see'

Segment IV - Indefinite No

aywan	'don't know'
-------	--------------

Segment V - Definite No

hindi	'no'
-------	------

Explanation of Segmentation and Partitioning
of Tagalog Yes/No Domain

Segment I - Definite Yes is divided into three partition. Oo 'yes' is alter's answer to ego's question wherein alter has decided positively on a protracted transaction. Let me illustrate:

Ego's question : Are you going to school this semester?

Alter's answer : Yes

However, there are instances wherein oo 'yes' is used by alter to convey a different meaning. An oo accented on the last syllable and lengthened means that alter is "hesitating." Alter's hesitating yes may be conditioned by three considerations, namely: (1) alter's previous commitments or other things which could take precedence over the transaction being preferred by ego, for instance, going to a movie, (2) importance of the transaction preferred by ego over and above other commitments that alter anticipates, and (3) ego's status relative to alter, "nakakahiya sa nagtatanong".

The importance of the preferred transaction is evaluated usually relative to ego and alter's weighing of each other's social status. In all instances where "hesitating yes" is given, alter is almost always forced by alter to make an immediate decision.

If ego realizes that alter has responded with an oo, he may ask alter to make a definite commitment such as:

Ego's follow up question : Are you really going to school this semester?

Alter's confirming answer : Tiyak 'definitely' or Sigurado 'surely'

Segment II - Indefinite Yes is sub-partitioned into four. Although no definite commitment is conveyed to ego, alter is more likely to make the transaction asked of him by ego. In all these categories (malamang, marahil, siguro, and baka) the disposition of alter and the importance of the transaction are skewed positively to consummating a transaction. The loading of the variables mentioned earlier is expected to vary.

Malamang 'probably' is more positively skewed than marahil and siguro. Baka is less positively skewed than marahil and siguro. There is a likelihood of consummating the act.

Segment III - Indecision is distributed about the middle of the yes/no continuum. Alter's decision over ego's preferred transaction is characterized by a "dangling judgment." Somehow, definite such as decision is held in abeyance. The variables indicated previously such as: (1) commitment, (2) transaction, and (3) status are seemingly in a state of flux. The mix of these variables may skew the direction of the decision, either positively or negatively.

In resolving an indecision, bahala na "come what may" has more information load. For instance, alter is faced with uncertainty. Yet an indecision on his part is no longer tolerable. Therefore, alter is propelled to act without any further delay. He can no longer afford to assess the situation where he will be in. At the moment of decision to act, alter may utter bahala na, at this point the outcome of the transaction is left solely to chance. Once the transaction is processed, alter is left no choice but be resigned to it. In contrast, malamang and titingnan give alter an opportunity, no matter how little, to assess his position and still prejudge the probable outcome.

Titingnan 'I'll see' does not commit alter to any transaction. However, he creates an impression that he shall act favorably. On the other hand, maalaman, 'You'll know' puts alter suspended in the air. He shall know alter's decision at the moment he makes or unmakes the transaction.

Sometimes, bahala na, titingnan, and maalaman are used simply as a polite way of saying no, especially if alter does not want to disappoint ego. If ego interprets correctly alter's signal, ego may take comfort if alter resolves positively the transaction. Otherwise, it does not make any difference at all.

Segment IV - Indefinite No indicated by aywan or eewan 'don't know' signifies a blocking out of information. An impasse over the resolution of the transaction has been reached. It does not tell whether alter is making any effort at all to resolve the preferred transaction.

Segment V - Definite No or 'hindi' means that the conditions (transaction and social status valuation) on which a decision shall have been made are all negatively skewed. Both oo and hindi convey definiteness. They contrast however in the valuation of commitment and transaction. In oo, previous commitment is negative whereas transaction is positive. In hindi, previous commitment takes precedence over a preferred transaction.

In brief, the decision-making pattern of the Filipino carries an information load consisting of: (1) consideration of previous commitment, (2) importance of the transaction being preferred, and (3) social status valuation of ego and alter.

The Genius of the Filipino

Philippine society and culture including its many languages is certainly an ingenious invention of our people. Our many dialects, distinctive age/sex categories, highly ordered kinship and community relations, and intricate pattern of decision-making, to highlight only a few, represent the creative genius of the Filipino people. They are instrumental mechanisms through which the basic biological, psychological, and social needs of every Filipino are gratified.

In this changing world of ours, the Filipinos will continuously evolve linguistic structures to replace those which no longer serve them. The elements of the rich Filipino cultural heritage shall be combined and recombined to form new cultural wholes. The maze-way of the individual Filipino (how he perceives the world around him) shall not be found wanting - - the genius of the Filipino will always prevail.

#####

Abstrak ng

PAG-AANALAYS NG MGA WIKA SA PILIPINAS

Ernesto Constantino

Ang lektyur ay tungkol sa pag-aanalays ng mga wika sa Pilipinas, lalo na sa sintaks. Sinimulan ang pag-aaral ng mga wikang ito ng mga prayleng Kastila noong 1565, at ang kanilang analisis sa mga wika ay sumunod sa tradisyunal na analisis ng Kastila at Latin, maliban lang siguro sa ilang bagay, gaya ng analisis nila sa mga "particula" ng verbo at sa tatlong pasib. Huminto ang pag-aaral ng mga Kastila nang sakupin ng mga Amerikano ang Pilipinas noong 1898. Noong panahon ng mga Amerikano, ang nag-aral sa mga wika natin ay mga Pilipino, Amerikano at iba pang taga-ibang bansa. Sa mga Pilipino, nakilala sina M. Paglinawan, R. Ignacio, L. K. Santos, at C. Lopez. Sina L. Bloomfield at F. R. Blake naman ang nakilala sa mga Amerikano. Marami ring ginawang pag-aaral sina M. Vanoverbergh na Belgian at O. J. Scheerer na Aleman. Ang mga analisis sa sintaks ng mga wika natin na ginawa noong panahon ng mga Amerikano ay sumunod pa rin sa tradisyunal na analisis ng mga Kastila, maliban sa mga ginawang analisis ni Bloomfield at ni Lopez. Ang tradisyunal na analisis at ang tinawag na "Bloomfieldian analysis" ay nagpatuloy pagkatapos ng digmaan. Pagkaraan ng ilang taon, ginamit na rin ang "tagmemic analysis", "transformational analysis", at "case grammar analysis". Ikinokompara sa lektyur ang analisis ng mga "grammatical models" na ito at ng department ng Linggwistiks sa U. P. tungkol sa mga besik na sentens ng mga wika natin lalo na ang mga uri ng mga sentens na ito, sabjek at predikeyt, ang mga "case markers", at ang tinatawag na "subject-ivalization" o "topicalization". Sa huling parte ng lektyur, dinidiskas ang pag-aaral ng mga Pilipino sa mga wika natin, at ang layunin at dapat na maging layunin ng linggwistiks at ng mga linggwist na Pilipino sa Pilipinas.

...The common name for sentences showing constructions of two parts is predication. In a predication, the more object-like component is called the subject, the other part the predicate.

Tagalog has five types of predication, with this common feature: either the subject precedes and a particle /əj/ (after vowels /j/) intervenes, or the reverse order is used with the particle.

There is, first, an equational type: /ən 'bata j mebe'it/ 'the child is good,' or, with inverse order, /mebe'it ən 'bata?/ 'good (is) the child.' Then there are four narrative types, in which the predicates are transient words, which denote things in four different relations to an action. The four types of transient words are:

actor: /pumutol/ 'one who cut'

goal: /pinutol/ 'something cut'

instrument: /ipinutol/ 'something cut with'

place: /pinutulan/ 'something cut on or from'.

These transient words are by no means confined, like our verbs, to predicative position; they can figure equally well, for instance, in equational sentences, as: /ən pumutol əy si hwen/ 'the one who did the cutting was John,' but in the predicate position they produce four types of narrative predication:

actor-action: /sja j pumutol nəŋ kahuj

goal-action: /pinutol nje ən kahuj

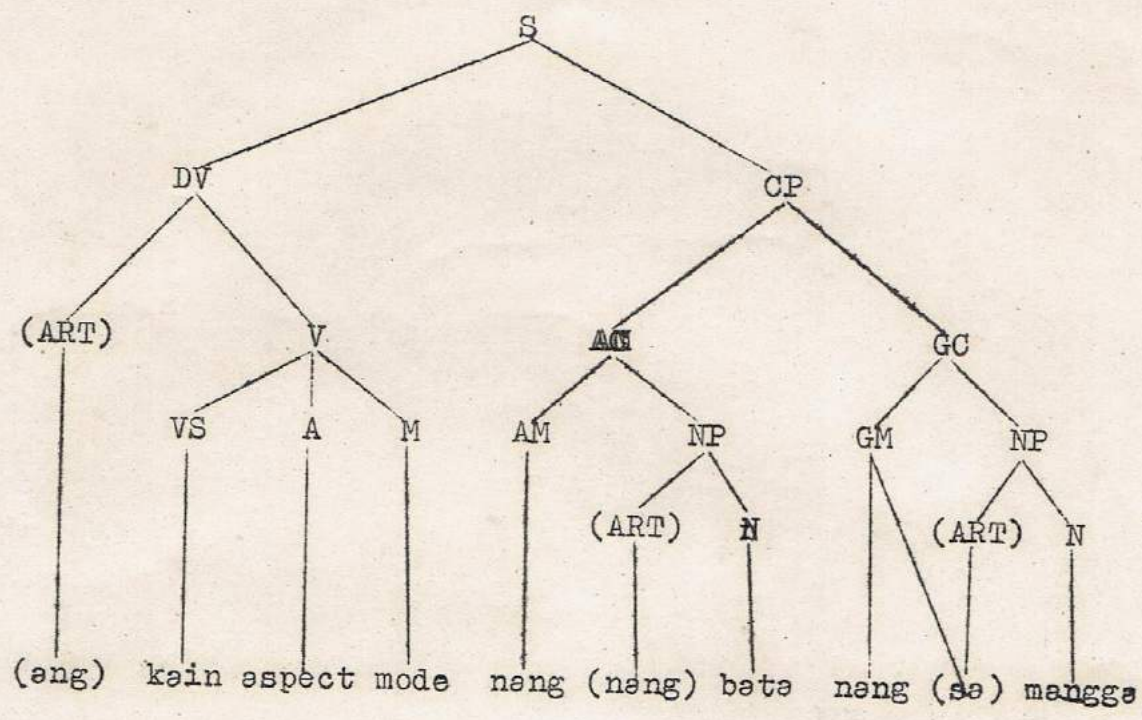
instrument-action: /ipinutol nje ən guluk/

place-action: /pinutulan nje ən kahuj/

1. Kakain nang mangga / ang beta.
2. Kekenin nang beta / ang mangga.
3. Ang beta / ang kakain nang mangga.
4. Ang mangga / ang kekenin nang beta.
5. Beta / ang kakain nang mangga.
6. Mangga / ang kekenin nang beta.
7. Maganda ang dalaga.
8. Estudyante ang dalaga.
9. Bilhin mo ito.
10. Ibigay mo ito sa kanya.
11. Buksan mo ang kahon.
12. Palitan mo siya-g dulse.
13. Ibili mo siya ng kendi.
14. Bilhan mo siya ng kendi.
15. Isoli mo ang libro ko.
16. Ibili mo ako ng libro.
17. Isublim ta librook.
18. Igatengannak ti libro.
19. Nagmamahal sa dalaga ang binata.
20. Minamahal ng binata ang dalaga.
21. Sumagot sa propesor ang istudyante.
22. Sinagot ng istudyante ang propesor.
23. Sumagot ng "yes sir" sa propesor ang istudyante.
24. Sinagot ng istudyante ng "yes sir" ang propesor.
25. "Yes sir" ang isinagot ng istudyante sa propesor.

PAGPAPPLANO NG WIKA UKOL SA PAMBANSANG PAGSULONG

Ni Ponciano B. P. Pineda
Surian ng Wikang Pambansa

(Panayam na binigkas noong 5 Hunyo 1980 sa Ikalawang Kongreso ng Linggwistika sa Pilipinas (2-6 Hunyo, 1980) na itinaguyod ng Kagawaran ng Linggwistiks at mga Wika sa Asya, Kolehiyo ng Agham at Sining, Pamantasan ng Pilipinas, Diliman, Lungsod Quezon. Ginanap sa Bulwagang Pulungan ng Faculty Center).

Ang terminolohiyang 'language planning' (LP) ay unang ginamit ni Haugen noong 1959. Una rito, noong 1953, ang pagsisikap ni Aasen na makalikha ng bagong wikang Norwegian ay tinagurian ng ekspresyong metapormal na 'linguistic revolt'. At lalo pang una kaysa rito ang mga katawagan sa Czech na ginamit ng Prague School noong mga '30.

Ang terminolohiyang ito ay nagsimulang maging popular sa mga descriptibista sa Pilipinas nito lamang huling yugto ng dekada ng mga '70. Gayunman, ang katotohanang ito'y hindi nangangahulugang walang pagpapalano ng wika sa Pilipinas kailan man.

Kung susuriin natin ang Batas ng Komonwelt Bldg. 184, ang batas na lumikha sa Surian ng Wikang Pambansa (SWP) at nagtekda ng mga tungkulin at kapanagutan nito, mapagsisino ang hugis ng planong naangkop sa patakarang pangwika -- ang pagpili ng isang umiiral na katutubong wika na mapagbabatayan ng lilingang wikang pambansa (WP). Ito'y nilinaw noong Mayo, 1937 ni Mahistrado Norberto Romualdez, ang ama ng Batas ng WP. Ang sabi niya:

The three factors in the formation of the Greek national language are present in our actual case: firstly, the necessity of a national language; secondly, official support; and thirdly, the possibility of finding a native dialect which is sufficiently developed and which will satisfy the exigencies of a national tongue.

THE EXECUTION OF THE PLAN IS PLACED MAINLY IN THE HANDS OF THE INSTITUTE CREATED BY LAW AS THE TECHNICAL BODY...

THE WORK OF THE INSTITUTE COMPRISES THREE STEPS: PREPARATION, DEVELOPMENT AND SUPERVISION AS OUTLINED IN THE NATIONAL LANGUAGE ACT NO. 184.

N.B.: Emphasis ours

Para sa layunin ng pagtalakay na ito ang tatlong terminolohiyang sinalunguhitan ay tinutumbasan namin ng Paghahanda, Paglililang/Pagpapalano, Pamamanihala, ayon sa pagkakasunud-sunod. Ang tipolohiya ng pagpapasiyang ito sa sulirang pangwika na inilathad ni Romualdez, na tatagurian nating Modelo ng SWP, ay may ganitong representasyong grapiko:

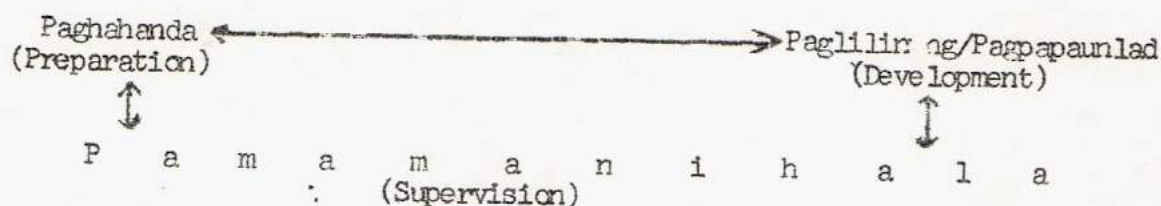

Fig. 1
Tipolohiya ng Pagpapasiyang-Pangwika
ng SWP

Ang tipolohiya ni Haugen, 1966, ay ganito:

	Initiation	Implementation
Linguistic form	1. Selection of norm	2. Codification of norm
Linguistics function	3. Elaboration of function	4. Acceptance by intended population

fig. 2
Tipolohiya ng Pagpapasiyang Pangwika
ni Haugen

Ang mga aytem 1. at 2. sa tipolohiya ni Haugen ay napapaloob sa Paghahanda ng SWP; ang 3. ay sa Paglililang/Pagpapalunlad; at ang 4. ay isa sa mga komponent ng Pamamanihala.

Lalong malapit sa iskima ni Jernudd ang modelo ng SWP. Ganito ang representasyong grapiko ng tipolohiya ng pagpapasiyang pangwika ni Jernudd, 1971:

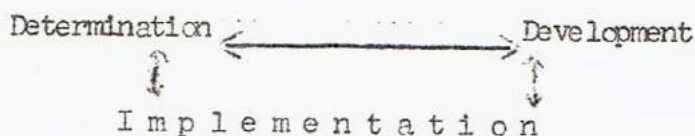

Fig. 3
Tipolohiya ng Pagpapasiyang Pangwika
ni Jernudd

Tungkol sa kinalabasang mga unanghakbang sa implementasyong ng plano, narito ang pahayag noong Disyembre 30, 1939 ng kauna-unahang Direktor ng SWP, si Jayme C. de Veyra:

Tagalog has been elected (it has been taken) at the language-type, the language-nucleus, the language-axis, the language-soul...

Proceed to put on particles and words. go on adding and mounting up more terms, and although the purpose has been originally to cast various materials over the forge in order therefrom to fashion a new product, of distinct purity and splendor, the basal element, the sediment, the seed, the leaven what you will become manifest at the surface, it develops, it permeates everything. And the outcome? The Tagalog language embellished with all the jewelry of her sister-languages -- the princess invested and adorned by her own handmaidens...

... This is a case of the conqueror herself conquered...

Ang pangalawa (Paglililang/Paghahanda) at pangatlo (Pamamanihala) sa tungko ng tipolohiya ng SWP ay alinsabay sa pagpapairal kung mamalasin sa obhetibong pananaw ng isang sayantist ng wika. Sa patnubay ng ganitong plano ang WP ay umiipaw nang napakatayog hanggang sa ito'yinambalang Pilipino (PP).

Ang tagumpay ng PP ay nakasalalay sa sistematikong implementasyon sa sistema ng edukasyon, at sa pangangasiwang pambayan sa loob ng humigit-kumulang sa apatnapu't isang (41) taon, i.e., mula nang ideklarang Tagalog ang batayan ng WP noong Disyembre 31, 1939.

Ang kalagayang ito'y naligalig nang maratipikahan ang Saligang-Batas (SB) ng 1972. At sa layunin ng bahaging ito ng pagtalakay, sisipiin ko ang mga pertinenteng probisyon ng Karta:

Sek. 3 (2) Ang Pambansang Asambleya ay dapat gumawa ng hakbang tungo sa pagpapaunlad at pormal na adopsiyon ng panlahat na wikang pambansa na makikilalang Filipino.

(3) Hangga't walang ibang itinatadhana ang batas, English at Filipino ang dapat na mga wikang opisyal.

NB.: Amin ang empasis.

Sa dahilan na ang IP na bahagi ng sosyolinggwistiks ay kaugnay ng mga realidad na sosyetal, hindi kalabisang humanap ng kalutasan, sa layuning pamalagian o pansamantala man, sa awtoridad legal. Sa isang bahagi ng Opinyon 73-7 ng Kalihim (Minister ngayon) ng Katarungan, sinabi niyang walang isinasaad ang SB na itinatakwil ang PP na wikang pambansa, bagaman itinatakda sa sub-talataan (2) ang paglililang ng isang wikang pambansa na tatawaging Filipino (FP). Malinaw at walang alinlangang opisyal ang PP. Bukod dito, ang SB mismo ay nasusulat at ipinahayag sa PP at Ingles.

Sa pagkilalang konstitusyonal na opisyal ang PP, ito'y tumibay nang higit pa sa kalagayan nito bago sinulat ang tadhana pangwika sa bagong SB. Ang patakarang pambansa ay malinaw: Magsagawa ng mga hakbangin para sa pagbuo ng FP habang patuloy na gagamitin ang PP hindi lamang ng pamahalaan kundi ng bansa. Walang ano man sa batas na nagbabawal sa alin mang sektor ng lipunang pribado sa paggamit ng opisyal na PP.

Makatwiran ngayong itanong: ano bang talaga ang problemang dapat isaalang-alang sa pagpapalano ng wika sa yugtong ito ng ating kasaysayan?

Sa aming pag-aaral, ang suliranin ay kung anong uri ng WPP — hindi FP — ang dapat gamitin sa mga paaralan, sa pamahalaan, sa lipunan, sa midya, atb. Sinikap naming tugunin ang katanungan sa liwanag ng aming simulain na ang FP ay transpormasyon ng PP, viz.: P F. Hindi dapat magkaroon ng salungatan, o ng dikotomi: WP vs. Wika ng pamahalaan (WPh). Sa tingin ay agad nang nakalalamang ang huli sapagkat ito ngayon ang behikulong nag-uugnay sa pamahalaan sa isang dako at sa mga mamamayan (ang 'nagbabangong maralita' sa lengguwahe ng Pangulo) sa kabilang dako naman.

Ang henesis ng aming plano ay nag-uugat sa pananalig na hanapin ang isang puntong maaaring mapagkasunduan. Ito'y ang uri ng PP na dapat isailalim ng paglililang/kultibasyon para sa ibubungang FP, ang wikang konseptuwal ng SB. Dahil dito'y nagsagawa kami ng isang pambansang pananaliksik noong taong-aralan 1978-1979.

Ang punong problema ay ito: Anong modelo ng Wikang Pilipino (PLM) ang kanais-nais sa lahat ng modelo ayon sa persipsiyon ng mga respondent mula sa iba't ibang larangan ng buhay sa Pilipinas nang taong-aralan 1978-1979? Ang mga sub-problema ay gaya ng sumusunod:

1) Anong mga PLM na ginagamit sa pakikipagtalastasan ng mga mamamayan sa kasalukuyan ang maaaring matiyak?

2) Anong PLM ang kanais-nais sa lahat ng modelo para sa pakikipagtalastasang pasalita at pasulat, sa mga kalagayang pormal at impormal.

3) Anong PLM ang kanais-nais sa lahat ng modelo na gamitin sa pagtuturo ng iba't ibang paksang-aralin?

pagpapalano ng wika ...

/pineda

/ 4

4) Anong mga hakbang/metod ang kanais-nais sa lahat ng hakbang/metod sa pagpapayaman at modernisasyon ng PP?

5) Ano ang pagkakatulad at/o pagkakaiba ng persepsiyon ng mga tinanong tungkol sa mg PLM?

(Sa ilalim nito'y ang iba pang mga kaugnay na katanungan sa iba't ibang pangkat ng mga taong tinanong, at gayundin ang mga baryabol).

Ang pamamaraan/metod na ginamit ay ang diskriptib metod ng pananaliksik. Sa tiyakan, ang sarbey metod.

Balangkas ng sampling at diskripsiyon ng mga sabdyek: Ang mga sabdyek ng pag-aaral ay kinuha sa iba't ibang pangkat sektoral upang mahugot ang mga representatibong idea at damdamin tungkol sa WP. Ginamit ang porposib sampol ng markatulado na alokasyon mula sa bawat grupong etniko. Animapung porsiyento (60%) ng mga sabdyek ang galing sa mga pangkat etniko na nagsasalita ng walong wikang mayoriya, at apatnapung porsiyento (40%) ang mula sa mga grupong etniko na nagsasalita ng mga wikang minority. Walundaan (800) ang grand total ng mga sabdyek.

Lugar: Ang mga tinanong sa pag-aaral ay pinag-ayaw-ayaw hindi lamang alinsunod sa gulang seks, edukasyon, naabot sa pag-aaral, hanapbuhay at pangkat etniko kundi sa termino rin ng lokasyong heographical.

(Hindi na namin iisa-isahin ang nilalaman ng Questionnaire-Checklist, at gayundin ang mga hakbang na sinunod bago isinaanyong pangwakas. Hindi na rin isinama rito ang prosidyr sa pangangalap ng datos. Wala ring banggit tungkol sa oryentasyon ng mga mananaliksik).

Kung ano ang ginawa sa datos. -- Para sa balidong interpretasyon ng datos, ginamit ang sumusunod na mga istatistikal teknik at metod: 1) frequency and percentage of distribution, 2) ranking, 3) Friedman's analysis of variance, at 4) Chi-square test.

Mga Modelo ng Filipino

PLM₁: Isang elektronik gadyet na inimbento ng isang Filipino na magsasaayos sa pagtulog ng mga taong hindi mapagkatulog ang malapit nang ipakilala sa publiko.

Ang elektronik gadyet na nginalanang 'Dormitron 922' ay may patente ng pamahalaan.

Ipinakikita sa mga pagsusuring klinikal ng 'Dormitron 922' na ang mga karamdamang insomniya, histirya, hindi mapalagay dahil sa labis na pag-iisip, alta presyon, pabagu-bagong tibok ng puso at hika ay mabisang tinatalaban ng elektronik terapi.

PIM₂: Isang kagamitang-dagisik na tuklas-Filipino na magsasaayos sa pagtulog ng mga taong di-mapagkatulog ang ipakikilala sa madla.

Ang kagamitang-dagisik na kilala sa ngalang 'Dormitron 922' ay ikinuha ng karapatang-tuklas sa pamahalaan.

Ipinakikita ng mga panggamutang siyasat sa 'Dormitron 922' na ang mga kaso ng di-pagkatulog, pagkabaliw, humaling ng kaayusang dagandam, mataas na diin ng dugo, di-matatag na puso at hika ay tumutugong mabuti sa dagisikning pangagamot.

PLM₃: Isang gadyet na elektronik na inimbent ng isang Filipino na magnormalays sa patern ng pagtulog ng mga taong nagsasaper sa mga disorder ng pagtulog ang di magtatagal at iyi-intrudyus sa publik.

Ang gadyet na elektronik na kinikilalang 'Dormitron 922' ay pinatent na ng government.

Ang gadyet na elektronik na kinikilalang 'Dormitron 922' ay nagpapalita na ang mga kaso ng insomniya, histirya, obsesyonal na neurosis, haypertensiyon, instabiliti na kardiyak at astma ay nagre-respond na mabuti sa terapi na elektronik.

PLM₄: Metung na electronic gadyet nga ininvento ti usa a Filipino nga magapormal sang kinandaan nga panagturog ng mga tawo na nagsa-suffer sa aga makaugip ang saan a agbayag ket mo-introducir sa public.

Ang electronic gadyet na ginatawag na 'Dormitron 922' ay napatented na ng government.

Ang clinical findings ng 'Dormitron 922' ay manpapanengneng ya amay ang mga balatiang insomnia, hysteria, neurosis ya obsessional, alta presion, instability sa kasing-kasing ug hika ay rumdrespond na nalaing sa therapy na electronica.

PIM₅: Isang Filipino-invented electronic gadget na magno-normalize sa sleeping pattern ng mga taong suffering from sleep disorders ang malapit nang i-introduce sa public.

Ang electronic gadget known as 'Dormitron 922' ay patented na ng government.

Ipinakikita ng clinical findings ng 'Dormitron 922' na ang cases of insomnia, hysteria, obsessional neurosis, hypertension, cardiac instability and asthma ay nagrerrespond well sa electronic therapy.

Narito ang rasyonal ng bawat isa sa limang PIM:

PIM₁ -- Ang ubod ng bokabularyo ng modelong ito ay Pilipino. Ginagamit sa sukdulang mapagagamitan ang mga katutubong leksikon nang di nakasasagabal sa daloy ng komunikasyong pasalita at pasulat. Humihiram sa mga sarili at dayuhang batis. Sa pangkalahatan, ang mga inangking talasalitaan ay isinusulat alinsunod sa sistema ng ortograpiyang Pilipino. Pinananatili ang orihinal na isapeling lakip ang progresibong paghihihigit.

PIM₂ -- Sinisikap ng modelong ito na dalisayin ang wika. Hangga't maaari'y itinatakwil nito ang lahat ng mga dayuhang elemento sa bokabularyo. Ang mga salitang ugat, pantig at/o mga tinilad na morp ay pinagkukumbinasyon upang magpahayag ng idea. Binubuhay na mag-uli at pinagpapanibagong-lakas ang mga salitang sinauna at lipas na. Ang pagpapaunlad at/o pagpapayaman ay nangangahulugan na ang wika'y kailangang hubaran ng mga impluhong dayuhan.

PIM₃ -- Ang nangingibabaw na bokabularyo ng modelong ito ay Ingles. Ang batayang simulain ay nanghahawakan sa gamit ng mga salita at pariralang Ingles na nalintindihan na ng mga nagsasalita ng Ingles, at hindi nararapat palitan ng kahit na mga katutubong leksikon. Sa pangkalahatan, mga pananda lamang sa Pilipino ang pinananatili. Ang mga elementong linggwistiko sa Ingles ay isinulat nang sang-ayon sa tradisyonal na ortograpiya ng Pilipino.

PIM₄ -- Ang rasyonal ng modelo ay ganito: Ang mga salita, kataga at anumang morp ng Ingles at Kastila pati na mga sangkap ng alin man at lahat ng katutubong wika ay kailangang gamitin nang malaya depende sa kagustuhan o prepre-rensiya ng gumagamit. Ang pagpapasok ng mga salita at parirala ay walang patumangga, at hindi sistematiko. Ang modelong ito'y may pretensiyon na ang wikang

panbansa ay amalgam ng mga katutubong wika sa lahat ng kaantasan ng pag-susuring linggwistiko, i.e., sa palatunungan, palabuan, palaugnayan at talasalitaan. Hinihingi sa modelo ang kaalaman ng lahat ng iba pang wika.

PIM₅ -- Nalalapit ang modelong ito sa inaambilan ng ilang pulutong ng 'Enggalog', na ang ibig sabihin ay higit na marami ang mga elementong linggwistiko sa Ingles kaysa sa Tagalog. Kaunting-kaunti lamang ang mga pananda ng Pilipino na ginagamit sa modelong ito. Ang ponolohiya at sintaks ng mga elemento ng Ingles ay pinananatili sa mga anyong pasalita at pasulat. Malinaw na Ingles ang batayang-wika ng modelong ito.

Ang limang PIM sa unahan ay napagsino ng mga respondent sa pag-aaral.

Ang kinalabasan. -- Ipinamamalas ng pag-aaral ang mga sumusunod:

1. PIM₁ ang modelong kanais-nais sa lahat para sa pakikipagtalastasan ayon sa 398 respondent ng pangkat ng wikang mayorya, na binubuo ng 82.92 porsiyento. Ang trend ng opinyon ay mahalaga (significant) tulad ng ipinakita ng computed chi-square value na 862.379. Bukod dito, ang computed chi-square value na 208.00 ay nagpamalas na mahalagang proporsiyon ng mga respondent sa pangkat ng wikang mayorya ang tumanggap ng buong-buo sa PIM. Sa panig ng pangkat ng wikang minorya, ang pinakamalaking pangkat ng mga respondent na bumibilang nang 335 o 73.44 porsiyento ay humilig sa gamit ng IM₁.

2. Sa pangkalahatan, ang mga respondent mula sa mga grupo ng mga wikang mayorya at minorya ay pabor na gamitin ang PIM₁ sa pormal na talastasang pasalita tulad ng ipinakikita ng 458 respondent o 95.42 porsiyento; 343 o 71.46 porsiyento ang pabor sa PIM na gamitin sa impormal na talastasang pasalita. Mayroon ding 430 respondent o 89.58 porsiyento ng grupo ang pabor sa paggamit ng PIM₁ para sa pormal na talastasang pasulat; at 321 o 66.88 porsiyento para sa impormal na talastasang pasulat.

3. Ipinakita ng kinalabasan na ang PIM_1 ay pinili ng malaking grupo na kanais-nais sa lahat ng PIM para sa pagtuturo ng araling panlipunan, agham panlipunan, edukasyong pangkatauhan, edukasyong panghanapbuhay, edukasyong pangkalusugan, at edukasyon sa pagpapalakas ng katawan. Kapansin-pansin ang pagbaba ng bilang ng mga respondent sa mga asignaturang likes na agham at sa matematika. Malaking grupo ng mga respondent ang pumili sa PIM_2 na kanais-nais sa lahat ng modelo para sa pagtuturo ng matematika. Ito'y ipinakita ng 238 respondent o 49.58 porsiyento ng grupo. Ang computed chi-square value na 98.00 porsiyento ay nagpakita na ang mahalagang kinahahapayan ng opinyon ay nabuo para sa gamit ng PIM_1 sa iba't ibang asignatura o mga kurso, matangi sa matematika. Sa panig ng mga grupo ng wikang minorya, PIM_1 ang modelong kanais-nais sa lahat ng mga modelo.

4. Ang kanais-nais sa lahat ng mga hakbang/metod sa pagpapayaman at modernisasyon ng Pilipino ay ang Metod 3, na panghihiram sa mga nakakaimpluhong wikang dayuhan, May malaking grupo ring pumabor sa Metod 1 sa pagpapayaman at modernisasyon ng Pilipino.

(Hindi na inilakip dito ang resultado ng paghahambing ng persepsiyon ng mga respondent ayon sa iba't ibang baryabol).

Kongklusyon. - - Sa liwanag ng mga natuklasan, narito ang aming pangwakas na kurso

1. May iba't ibang PIM sa pagpapaunlad ng WP.
2. Para sa mga respondent, PIM_1 ang kanais-nais sa lahat ng modelo. Ginagamit ng modelong ito bilang ubod ng talasalitaan ang bokabularyong Pilipino.
3. PIM_1 ang kanais-nais sa lahat ng modelo para sa lahat ng anyo ng komunikasyon.
4. Ang pagpapayaman/modernisasyon ng Pilipino ay higit na maisasagana sa pamamagitan ng magkasanib na Metod 3, o panghihiram sa mga nakakaimpluhong wikang dayuhan, at Metod 1, o mahigpit na pamimili (rigorous selection) ng mga elementong leksikal sa katutubo o lokal na mga wika.

5. a. Di gaanong naiiba ang persepsiyon ng mga lalaki sa persepsiyon ng mga babae tungkol sa PIM na kanais-nais sa lahat para sa iba't ibang sitwasyon ng talas-tasan, at para sa pagtuturo ng iba't ibang asignatura o kurso.

b. Ang pagpili ng PIM na kanais-nais sa lahat ng modelo para sa talas-tasang pasalita at pasulat at para sa pagtuturo ng iba't ibang asignatura o kurso ay di tunay na naiimpluwensiyahan ng mga kwalipikasyong pang-edukasyon.

c. Wala ring napansin na barresyon ng mga tugon sa bahagi ng mga grupong agrikultural at di agrikultural.

d. Ang kwalipikasyong pang-edukasyon ay di mahalagang baryabol ng respondent na manaring naging dahilan ng mahalagang barresyon sa persepsiyon ng mga tugon.

Samakatuwid, sa liwanang ng mga natuklasan sa pag-aaral, ipinasiya namin ang ganito:

1. Ang kultibesyon ng wikang panlahat para sa mga mamamayan ay kailangang mag-simula sa nukleong PIM₁ na ang uhod na talasalitaan at kayarian ay Pilipino.

2. Ang PIM₁ ay dapat gamitin sa pagtuturo ng mga asignaturang araling panlipunan, edukasyong panggawain, atb., samantalang ang PIM₅ ay dapat gamitin sa pagtuturo ng likas na agham at sa matematika.

3. Ang pagpapayaman at modernisasyon ng Pilipino ay kailangang sa pamamagitan ng magkasanib na Metod 3 at Metod 1.

4. Ang mga materyales na pangkurikulum ay kailangang sulatin at ilathala sa wika ng PIM₁ na ginagamit sa iba't ibang sitwasyong pangkomunikasyon, at sa pagtuturo ng iba't ibang asignatura o kurso.

5. Ang PIM₅ ay dapat gamitin sa paghehanda ng mga materyales na pangkurikulum para sa pagtuturo ng matematika at mga likas na agham.

BATAY sa kalalahad na ebidensiyang empirikal, nilikha namin ang ganitong tipolchiya ng pagpapasiya tungkol sa kultibesyon ng wikang panlahat.

pagpapalano ng wikang ...

/pineda

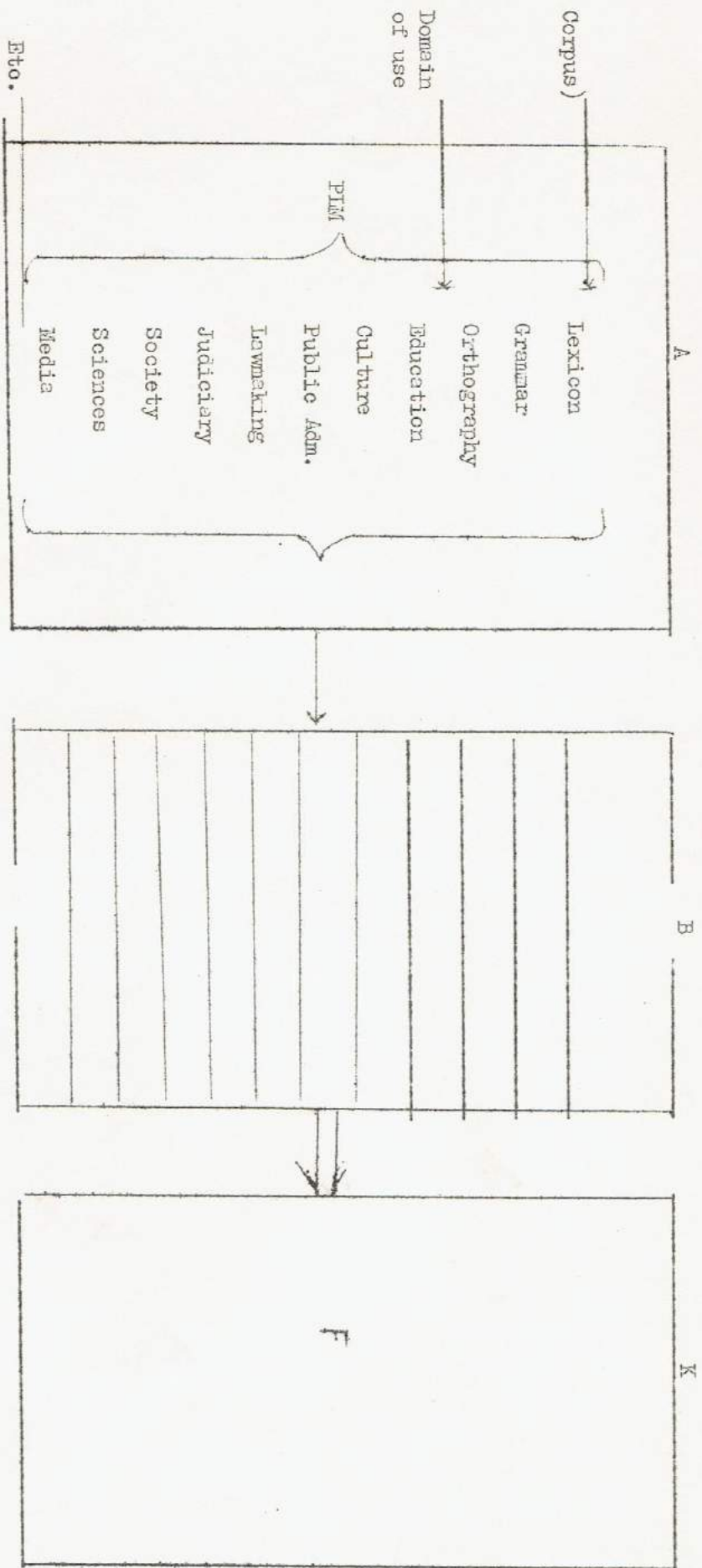

Fig. 4
Tipolohiya ng Kultibasyon ng
Wikang Panlahat

Makikita sa kolumna A ang mga larangang sumasailalim ng pagpapalano (kolumna B). Ito ang mga aktibidad ng ahensiya, institusyon o grupong tagapagplano sa kaantasang makro. Ang kabuuan ng kultibasyon proses ay nahahati sa dalawang kategorya. Una, sa korpus ng wika; at pangalawa, sa larangan ng gamit ng wika. Sa ibabaw ng dalawang kategorisasyon ay iniluluklok namin ang retorika (hindi nakalakip sa iskima). Ito'y isang aspekto ng kultibasyon tritment na nag-uugnay sa dalawa: wika per se, at sitwasyon ng gamit. Ang totoo, sa proseso ng paggamit ng wika, ito'y nagkakaroon ng pagpapanibagong-ayos o adjustment na kailangang subaybayan ng ahensiya o pangkat na tagapagplano. At ito'y naisasagawa sa anyong feedback na kasangkapan ng ebalwasyon.

Sa panahong ito sa buhay ng wika bilang kasangkapang sosayetal nagkaroon ng kabuluhan ang pananaw na mahubuging katatagan (flexible stability). Kung pag-aaralang mataman, ito ang isang sukatan ng pagiging katanggap-tanggap at awtentiko ng pagsasakatuparan ng plano. Apropos, ito ang isang mahalagang komponent sa pagpapasulong ng wika na sadyang iningusan kung di man ganap na itinakwil ng istraktyural linggwistiks, at kahit na ng unang antas ng sosyolinggwistiks sa Pilipinas na di pa nakauusad mula sa kinababalahuang code switching, na hinahalay ng mga istrukturalistang nagsasasosyolinggwista ngayon. Sa ibang salita, may mga istrukturalistang lumululan sa imbulog ng LP gayong sa kaibuturan, sila'y tagapagwasiwas pa rin ng doktrinang 'Let your language alone' na pinesambul na ng post-structural linguistics nang nagtatapos ang mga dekada ng animnapu.

Sa paninging makro, ang kultibasyon ay sabay-sabay sa lahat ng kaantasan. Ito'y dapat sapagkat ang wikang ito na pinagbubuti (upang maging higit na komprehensibo, episyente, produktibo at matipuno) ay maging tunay na kasangkapan ng pambansang pagsulong. Sa ibang salita, ang wikang tinutukoy ay batis (resource). At hindi maaaring maging batis ang wikang konseptuwal lamang. Sa aming pormulasyon, ang isinasailalim ng pagpapalano'y isang buhay na wikang nangangailangan ng ibayong pagpapabuti (improvement) gaya ng nasabi na, upang higit na maging mabisang instrumento ng pagbabago. Mahalagang bigyang-diin dito na kailangang pagpunan ang mga kakulangan (inadequacies) ng wika, at gayundin ang mga kakulangan ng mga tagagamit ng wika.

Tingnan natin ang mga hakbangin sa 'paglikha' ng terminolohiya. Narito ang isang pansamantalang pormulasyon.

Leksikon

1. larangan ng pangangailangan
  - 1.1 teknikal
  - 1.2 karaniwan
    - 1.2.1 katutubo
    - 1.2.2 dayuhan
2. mga aspektong kaugnay
  - 2.1 balarila
    - 2.1.1 kayariang morpolohikal
      - 2.1.1.1 batayang salita
      - 2.1.1.2 anyong hango
  - 2.2 palatunugan
  - 2.3 palabigkasan
3. ortograpiya

Sa paglikha ng mga terminolohiya'y mahalagang magkaroon ng pagpapasiya ang tagapagplano. Maaaring magkaroon siya ng mapamimilian sa ayos ng kahalagahan.

Halimbawa:

1. transliterasyon
  - 1.1 tradisyong Kastila
  - 1.2 tradisyong Ingles
2. traduksiyon
  - 2.1 ng salita
  - 2.2 ng kahulugan
3. ganap na pagtutumbas
  - 3.1 ng salita
  - 3.2 ng diwa

Maaari ring mabago ang pagkakasunud-sunod ng kahalagahan depende sa larangan at/o paksa ng pinag-uukulan. At sapagkat sa pagsisimula ng paglikha, natitiyak na ang larangang nangangailangan ng partikular na bokabularyo, hindi suliranin ang paglalapat ng likhang-anyuin.

Ang mekanismo ng implementasyon ay 'built-in.' Ito'y ang sistema ng edukasyong pambansa. At sapagkat ang wikang pinabubulas ng estado ay gamit sa mga gawaing pagpapaunlad sa iba't ibang larangan, ang mga tanggapan ng pamahalaan na rin ang mga implementor sa subaybay ng awtoridad ng wika: ang SWP.

Sa kasalukuyan, mula noong Agosto 1979, ang SWP ay may dalawang pangkat ng mga kasangguni. Ito'y ang Sanggunian ng Wika sa Pambansang Pagpapaunlad ng mga Ministri, na binubuo ng mga Minister at/o kanilang mga kinatawan; at ang Sanggunian ng Wika sa Pambansang Pagpapaunlad ng Mass Media, na binubuo ng mga editor (sa panig ng print media) at mga manedyer (sa panig naman ng electronic media) o ng kanilang kinatawan. Sa pamamagitan ng mga impormal na organisasyong ito na binuo ng SWP ay napag-uusapan ang mga pangangailangang pangwika na ginagamit sa mga aktibidad ng nasyonal development ng bawat Ministri at kanihan, tanggapan o ahensiyang nasa ilalim ng mga ito. Tinutulongan ang mga ito ng SWP sa kanilang 'Pilipino language needs.' Mababanggit din na sa loob ng humigit-kumulang sa tatlong taon na ngayon, itinatag narin ang mga Lupon Ad Hoc ng Wikang Pambansa sa iba't ibang tanggapan. Ito'y binubuo ng mga piling tauhan ng karampatang tanggapan at ng SWP. Sa pana-panahon ay nagdarao ang mga Sangguniang naturang pangkalahatang pulong. May ilang proyekto na ng pagtutulongan ang Media at SWP. Ang landas ng likhang terminolohiya ay mailalarawan sa ganitong pansamantalang balangkas.

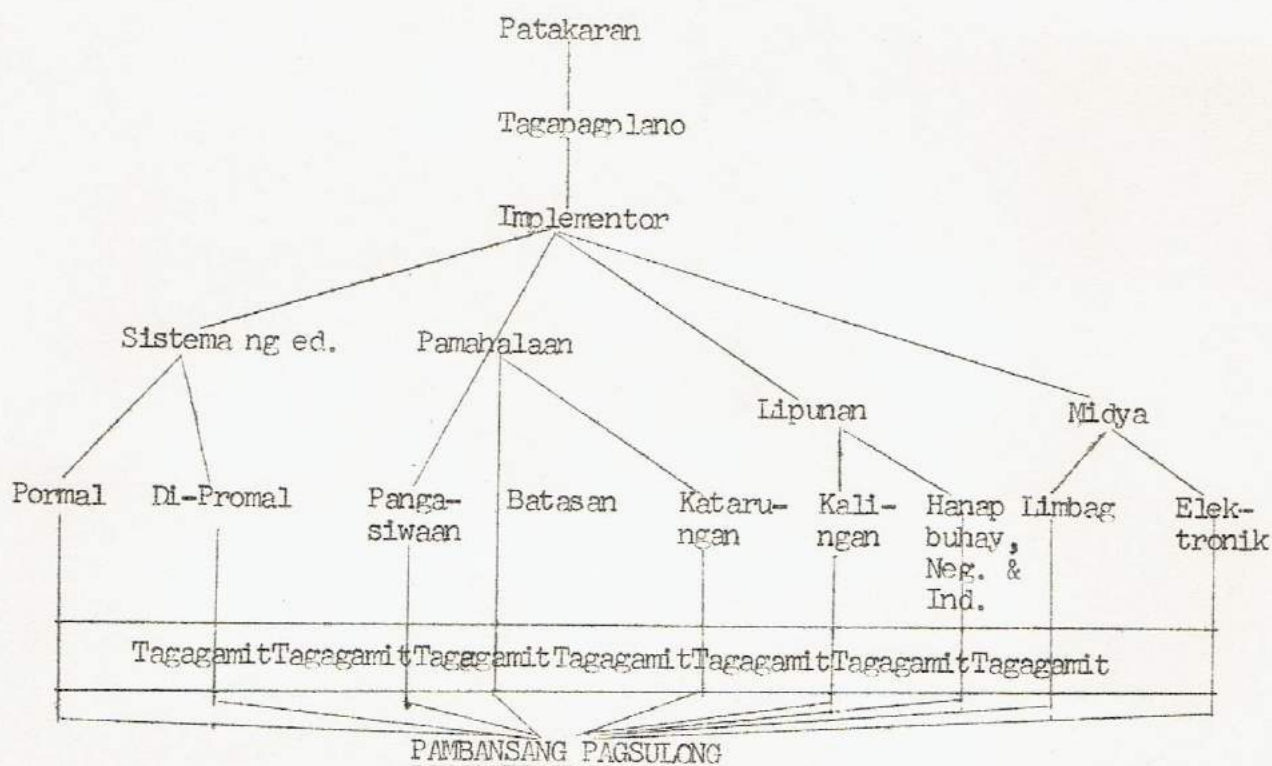

Fig. 5
Representasyong Grapiko ng
Implementasyon ng Terminolohiyang
Ipinapanukala ng SWP

Ang feedback ay ginagawa sa patuluyang pakikipagtatay sa mga superbisor ng wika, sa panig ng paaralan; at sa mga kinaukulang pinuno ng pamahalaan, sa bahagi ng lingkurang bayan; at sa mga superbisor ng pagbubroadcast, sa bahagi ng elektronik midya; at sa editor, sa panig ng print midya. Katulad ng nabanggit na sa unang dako ng papel na ito, ang feedback ay isang landas tungo sa pagtataya o ebalwasyon ng mga mungkahi o munukalang anyuin ng SWP. Ang sistema'y makikita sa sumusunod na ilustrasyon.

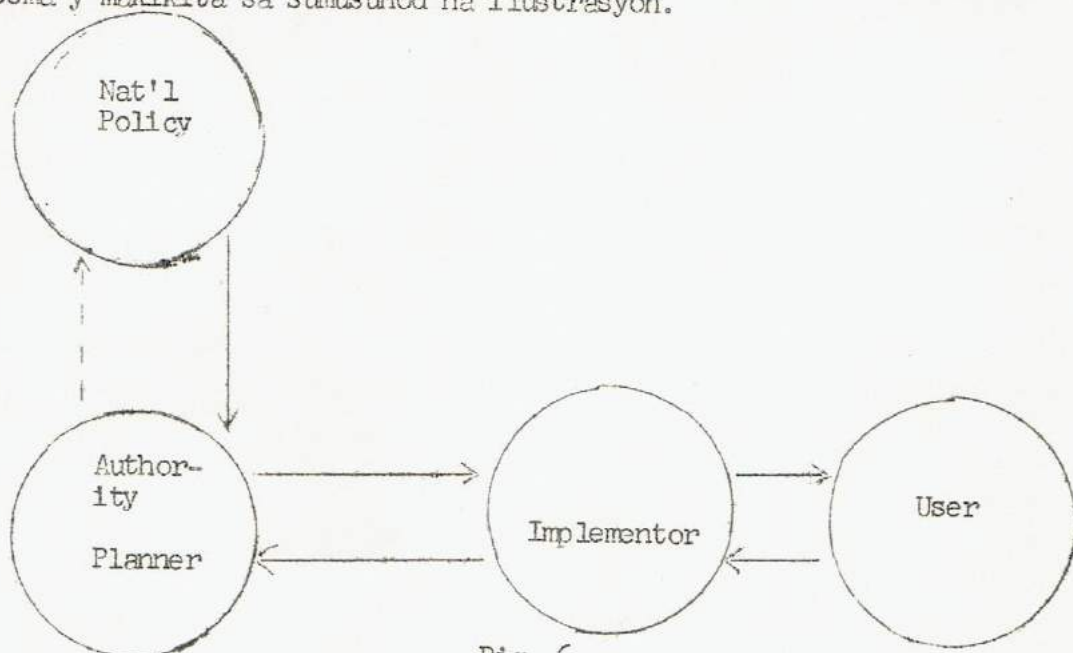

Fig. 6
Sistema ng Feedback

Nais ko pa ring banggitin na ang SWP ay may paraang ginagamit sa pagtaya ng 'init' at/o 'lamig' ng pagtanggap sa mga iminumungkahi naming mga terminolohiya

sa aming mga publikasyon o buliting inilalabas sa pana-panahon. Sa kasalukuyan ay isinasagawa namin ang isang pambansang pag-aaral tungkol sa 'degree of survival' ng aming mga katawagan.

Katulad ng nasabi na, ang elaborasyon ng talasalitaan ang nararapat harapin una sa lahat sa pagpapalano ng korpus, gaya ng ginagawa ng SWP. Ang mapiling paglalakip at/o pag-aangkin ng gamitin at krusyal na talasalitaan mula sa mga katutubo at banyagang batis ay kinakailangang mabigyan ng sistematikong inspirasyon. Kailangang isaayos (adjust) ang ilang 'feature' ng balarila sa layunin ng episyensi, presisyon at pagkapraktikal sa diwa ng akomodasyon. Tungkol sa ortograpiya, ang arino sa reporma sa ispelang, at sa Abakada na rin, na ibinunsod ng SWP noong 1971 ay kailangang pawlin.

Ang malikhaing panunulat (creative writing) at ang pagsasalin ay mga aktibidad na maiugnay rin sa korpus ng wika. Ang dalawang larangang ito, sa isang paraan, ay may epekto ng paglikha ng naiiba o nababagong lengguwahe sa loob ng lengguwahang isinasailalim ng kultibesyon.

Ang isa pang kritikal na hakbang sa kultibesyon proses ay ang palawak nang palawak na alokasyon ng gamit ng wika, na nakakahambing ng edukasyong bilinggwal ng pamahalaan, at gayundin sa mga pagpupunyaging developmental ng estado. Magdadalawang taon na ngayon, ang Pangulo ay bumigkas ng pahayag na nakakapay sa gamit ng WPP sa mga gawaing pambatasan. Sabi niya: "Kung may mga kagawad na hindi nakauunawa sa Wikang Pilipino, panahon na upang sila ay mag-aral... Ang Pilipino, sang-ayon sa batas, ay isa sa mga opisyal na wika ng ating bensa."

Ang PP ay kailangang igitna sa maraming aktibidad sa larangan ng pangangasiwang pambayan, pagbabatas, katarungan, pulitika, lipunan, mass media, sa agham at sa maraming disiplina ng karunungan pantao.

Ang kagyat na mahalaga sa bahaging ito ng ating pakikipaglaban para sa karangalang pangwika ay ang pagtiyak at pagkakaisa sa PDM na kanais-nais sa lahat ng modelo ng PP na malilinaang nang buong tagumpay. Mula roon ay makapagbubunsod na ng mga patakarang mulat at progresibo, mga programang maisasakatuparan at mga proyektong mahigpit na inihanda para sa pagkakamit ng mga kaigayayang layunin.

Ang aming paraan ng kultibesyon ng wika -- tulad ng ipinamamalas sa aming tentatibang banshay -- ay may malaking kabuluhan sa pagpapabulas ng dalawang wika: una, sa PP na wika ng estado; at pangalawa, sa FP, ang wikang panlahat na panaginip ng bagong SB.

Ang PP at FP, pagsapit ng panahon, sa puwersa ng pangangailangan, ng katuwiran, ng pagkakaisa, at ng kapakanang pampulitika, ay madadalisa at magtitining sa isang pangalan, -- sa Filipino, gaya ng iniatas ng bata. ---#

NB: Ang papel na ito'y sinulat bilang batayan lamang ng talakayan tungkol sa paksang 'Language Planning.' Ito'u nangangailangan ng muling pag-susuri at pag-eedit ng sumulat bago ilathala.

S A N G G U N I A N

A. Mga Aklat

- DAS GUPTA, Jyotirindra. 1970. Language Conflict and National Development. Berkeley, Los Angeles: University of California Press.
- FISHMAN, Joshua A. 1975. Language and Nationalism. Bowley, Massachusetts: Newbury House Publishers, Inc.
- _____. 1974. Advances in Language Planning. The Hague: Mouton and Company.
- _____. 1-72. The Sociology of Language. Rowley, Massachusetts: Newbury House Publishers, Inc.
- LUPON SA AGHAM. 1969. Magsunay ng Talasalitaang Pang-Agham Ingles-Pilipino. Maynila: Pambansang Patnugutan sa Paunlarang-Agham (NSDB).
- NEUSTUPNY, J.V. 1978. Post-Structural Approaches to Language. Tokyo: University of Tokyo Press.
- OMAR, Asmah Haji. 1975. Essays on Malaysian Linguistics. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- PINEDA, Ponciano B.P. 1971. Bato sa Katedral. San Juan, Rizal: Limbagang Pilipino.
- RUBIN, Joan and Bjorn H. Jernudd. 1971. Can Language be Planned? Honolulu: The University Press of Hawaii.
- RUBIN, Joan and Roger Shuy (ed.). 1973. Language Planning: Current Issues and Research. Washington D.C: Georgetown University Press.
- The National Board of Education. 1975. General Policies on Education 1973 and 1974. Manila: National Board of Education, pp. 2-5; 67-69; 97; 98-99.

B. Mga Peryodikal

- Dahong Pang-alaala. 1976. Maynila: Surian ng Wikang Pambansa, Agosto 13-19.
- Dahong Pang-alaala. 1978. Maynila: Surian ng Wikang Pambansa, Agosto 13-19.

K. Mga peryodikal, talumpati
report, pamphlet, 'position
paper'

- CCONSTANTINO, Ernesto. 1978. "Ang Kodipikasyon ng Pambansang Linguwa Prangkha." A report on a research project (NSDB-UP) 7709 So).
- DE VEYRA, Jaime C. 1939. "The Anniversary of the Language." Manila: The Tribune, December 30, 1939.
- OTANES, Fe T., Alfonso O. Santiago, and Gloria V. Baylon. 1974. "Translation Preferences of Educators." Philippine Journal of Education, VII:5-5, May 1974.
- PINEDA, Ponciano B. P. 1978. "Ang Wika ng mga Aklat-Pampaaralan." Position paper read in the 'Diyalogo Tungkol sa Wika ng mga Aklat Pampaaralan' sponsored by the MLQU School of Graduate Studies and the INL, November 11, 1978.

Sanggunian (karugtong)

- _____. 1977a. "Agham at Teknolohiya: Maaari sa Pilipino." In INL Lecture series, I:1, August 1977.
- _____. 1977b. "Treatment of the Tagalog Language." Discussion paper, presented at the Linguistic Institute, University of Hawaii, Honolulu, Hawaii.
- _____. 1977c. "Lexical Elaboration — Harnessing the Resources of Ethnic Languages in the Cultivation of the National Language (Pilipino)." Discussion paper presented in the seminar-workshop on language planning, East-West Center, Honolulu, Hawaii.
- _____. 1977d. "Language Planning and Mass Media", Discussion paper presented at the seminar-workshop on language planning, East-West Center, Honolulu, Hawaii.
- ROMUALDEZ, Norberto. 1937. "The National Language Problem." In Dahong Pang-alala sa Linggo ng Wika, Surian ng Wikang Pambansa. Maynila: Kawanihan ng Palimbagang Bayan, Agosto 13-19, 1958.
- ROSARIO, Gonsalo del. 1968. "A Modernization-Standardization Plan for the Austronesian-Derived National Languages of Southeast Asia." In Asian Studies, VI:1-18, April 1968.
- SURIAN NG WIKANG PAMBANSA. 1978a. "The Manila Dialect Survey." Special Monograph Issue No. 1 (Mimeoscript).
- _____. 1978. Patakarang Pangwika sa Edukasyon at Kultura. (Mga talumpati ni Ferdinand E. Marcos, Pangulo ng Pilipinas). Maynila: Palimbagan ng Pamahalaan.

D. Thesis

SANTIAGO, Alfonso O. 1979. "The Elaboration of a Technical Lexicon of Pilipino."
Unpublished Doctoral Thesis, Ateneo-Philippine Normal College Consortium.

E. Mga Order, Dikri, Akta, Batas, Mensahe

Constitution of the Philippines. 1934. Manila: Bureau of Printing.

Constitution of the Republic of the Philippines. 1972. Manila: Bureau of
Printing.

Department of Education and Culture. 1976. "Rules in Orthography of Pilipino."
D.O. No. 194, s. 1976 (Juan L. Manuel, Secretary of Education and Culture,
dated July 30, 1976).

_____. 1975. "Supplemental Implementing Guidelines for the Policy of
Bilingual Instruction at Tertiary Institutions." D.O. No. 50, s. 1975
(Juan L. Manuel, Secretary of Education and Culture, dated November
14, 1975).

_____. 1974. "Implementing Guidelines for the Policy on Bilingual Education."
D.O. No. 25, s. 1974 (Juan L. Manuel, Secretary of Education and Culture,
dated June 19, 1974).

_____. 1959. "Using 'Pilipino' in Reference to the National Language."
D.O. No. 7, s. 1959 (Jose E. Romero, Secretary of Education and Culture,
dated August 13, 1959).

Department of Public Instruction. 1940. "Authorizing the Teaching of the
National Language beginning June 19, 1940, in the Fourth Year of All

Sanggunian (karugtong)

Public and Private Schools and Private Teacher Training Institutions." D.O. No. 1, s. 1940 (Jorge Bocobo, Secretary of Public Instruction, dated April 12, 1940).

Executive Order No. 134. 1937. "Proclaiming the National Language of the Philippines based on the 'Tagalog' Language." (Manuel L. Quezon, President of the Philippines, dated December 30, 1937).

_____. 263. 1940. "Authorizing the printing of the dictionary and grammar of the national language, and fixing the day from which said language shall be used and taught in the public and private schools of the Philippines, dated April 1, 1940.

Justice Department Order No. 73, s. 1973. "Filipino may continue to be a subject or major field of study or medium of instruction in the schools." (Vicente Abad Santos, Secretary of Justice, dated May 17, 1973).

Ministry of Education and Culture. 1978. "Filipino as Curricular requirement in the tertiary level." MEC Order No. 22, s. 1978 (Juan L. Manuel, Minister of Education and Culture, dated July 21, 1978).

_____. 1978a. "Accelerating the attainment of the goals of bilingual education." MEC Memorandum No. 203, s. 1978 (Juan L. Manuel, Minister of Education and Culture, dated July 24, 1978).

Philippine Commonwealth Act No. 184. 1936. "An act to establish a National Language Institute and define its powers and duties." (First National Assembly, Special Session, November 30, 1936)/

_____. 333. 1938. "An act to amend Commonwealth Act numbered one hundred and eighty-four, entitled An Act to Establish a National Language Institute and define its powers and duties." (First National Assembly - Third Session, dated June 18, 1938).

_____. 570. 1930. "An act making the Filipino National Language as official language from the fourth of July, nineteen hundred and forty-six." (National Assembly, dated June 7, 1940).

Presidential Decree No. 1. 1972. "Reorganizing the Executive branch of the national government (Ferdinand E. Marcos, President of the Republic of the Philippines, dated September 24, 1972).

Supreme Court of the Philippines. 1970. L-32167 - Inocencio V. Ferrer vs. Court of Appeals, et. al. (Celso L. Magsino, Clerk of Court).

_____. 1971. L-33450 - Madyaas Pro-Hiligaynon Society, Inc. et. al. vs. Institute of National Language, et. al (Celso L. Magsino, Clerk of Court).

Quezon, Manuel L. 1936. "Creation of an Institute of National Language." Message of the President of the Philippines to the First National Assembly, October 27, 1936.

A REACTION PAPER ON THE SPEECH OF DR. PONCIANO B. P. PINEDA, DIRECTOR,
SURIAN NG WIKANG PAMBANSA (IKALAWANG KONGGREGSO NG LINGGWISTIKA SA
PILIPINAS, UNIVERSITY OF THE PHILIPPINES, Q.C., JUNE 2-6, 1980.

Pedro A. Guasa, Jr.

Mapia mapita. Maayong buntag kaninyong tanan. Maupay nga aga ha
iyo nga tanan. Magandang umaga po sa inyong lahat. Good morning every-
body. (Remarks)

Let me begin by thanking Prof. Emilita Cruz and the Dept. of Lin-
guistics and Asian Languages of UP for inviting me as one of the reactors
in this morning's session, for in my years of coming into grips with our
language problem, all I could do was talk to myself, to my colleagues in
the teaching profession and to others who had differing views from mine.
These informal discussions usually ended with new frustrations and dis-
appointments on the state of the national language as planned by the SWP,
or should I say, as mandated by law. This Congress therefore has given
me the opportunity to air publicly my views on the language question in
general and to language planning in particular in our country before this
group and before no less than the Director of the SWP himself, Dr. Pon-
ciano B. P. Pineda. Thank you Congressmen and Congresswomen. Of course,
my views do not necessarily reflect upon the views of the Dept. of Lin-
guistics and Asian Languages of UP.

I said "language question" because since the time the so-called
national language policy was implemented under the 1935 Constitution, a
vast majority of our people kept on questioning the kind of national
language that was being evolved by the SWP, the planner of the policy.
In fact, we, the silent objectors to the policy and to the procedure for
its implementation called the SWP then, the language mill. This is of
course in reference to the purists in the SWP who had the knack for com-
strange-looking and strange-sounding
ing with ~~xxx~~/Pilipino terms to enrich the vocabulary of the national

language, so they say. I don't have to tell you about the different issues of the language problem at this stage. They are already moot and academic. Or, are they?

At this juncture, I wish to sympathize with Dr. Pineda and with the SWP, for I realize now how tremendous the responsibility he and his predecessors have been saddled with in the creation of a true Philippine national language. It is not an enviable undertaking. It is a task which most, if not all, of his predecessors never lived to see realized, and I dare say which all of us in our life span may not probably be able to witness. This is not a doomsday prophecy. Rather it is an acceptance of the fact that under Philippine sociolinguistic conditions, such a venture would take many many decades to be realized. This is evidenced by the fact that nearly four decades of work by the SWP, with millions of pesos poured into the work, were seemingly repudiated by the 1972 Constitutional Convention when it mandated a seemingly different national language called Filipino. (Of course, the SWP will deny this.) And if we are to interpret this Constitutional mandate, the SWP, which up to the present continues to exist, will have to come up with a new language. If this is so, would five decades be enough? Shall we start all over again? If not, is the mandate a ruse--a trick--to calm or silence the opposition? Is Filipino merely a euphemism?

(Honestly, before I came to UP, I never knew that the 1972 Philippine Constitution calls for a new national language called Filipino.)

Dr. Pineda's speech seems to have answered my last two questions. In citing the 1972 Constitutional provisions on the national language, He sort of laid the foundation upon which he based the language planning of the SWP, which are: that its language planning is based legally; that

according to Opinion 73-7 of the Ministry of Justice, the Constitution does not provide the discarding of Pilipino as a national language; that Pilipino is clearly the official language together with English; that there is no law that prohibits any private sector from using Pilipino as official language; that Pilipino is the language of the State, a statement pregnant with political implications, while Pilipino is a conceptual language of the Constitution; that Pilipino is a transformation of Pilipino, viz.: P ---- F.

Therefore, Pilipino should continue. Since it must continue, the problem of the SWP in language planning for the present is: "Kung anong uri ng Pilipino--hindi Pilipino--ang dapat gamitin sa paaralan, sa pamahalaan, sa lipunan, sa midya, atb." On this basis therefore, the SWP undertook a national research to find the answer to its question during the school year 1978-79 founded upon the basic problem: "Anong modelo ng Wikang Pilipino and kanais-nais sa lahat ng modelo ayon sa persepsiyon ng mga respondent mula sa iba't ibang larangan ng buhay sa Pilipinas? (Incidentally, I have a number of questions with regards to this research. I will reserve them later.)

At this point, may I ask rhetorically: Would the SWP dare to lobby in the Batasang Pambansa for the enactment of a law that would finally implement the language provision for the development and formal adoption of a national language called Pilipino? I dare say that it would not, for the present plan is a plan not for the future but for the language maintenance of Pilipino of the present. In his own words, Dr. Pinoda says: "Ang henesis ng aming plano ay nag-uugat sa pananalig na hanapin ang isang puntong maaaring mapagkasunduan. Ito'y ang uri ng PP (Pilipino) na dapat isailalim ng paglililang/kultibasyon para sa ibubungang FP

(Filipino), ang wikang konseptuwal ng SB." Ah, Filipino will simply be a by-product--a fruit--of the present language plan of the SWP. And if it's going to a fruit, what a waste of effort on the part of the Con-Con to have approved a Constitutional provision for Filipino, which provision has been interpreted by the SWP as merely a concept, a dream, and a continuance of Pilipino. To the SWP, the national language provision of the 1935 Constitution has never been amended. The only change is the strategy in the implementation and development of Pilipino. (It took the SWP thirty years and a Constitutional Convention for it to change its strategy.) Should it be a new strategy for Pilipino, or should it not be for a NEW national language?

To follow its line of thinking then, I am positive that the SWP's present as well as its future language plan is based solely on the development of Pilipino which is best suited to all Filipinos, which, if it succeeds in the distant future may be finally called Filipino.

A while back, I said that I had questions or comments on the SWP research mentioned in the paper of Dr. Pineda.

First, the language models upon which the respondents had to base their judgment are of course contrived. Professor Epistola also said this. If this is so, was the research intended to ask the respondents the question: Which of the models below would you choose that you would want Pilipino to become in speech and in writing, whether formal or informal? If the models were not contrived, are these models really used today? For example, I sincerely believe that despite the multilingual ability of some Filipinos today, like myself, FLM4, is and will never be spoken by any Filipino. It is an extreme case, which probably received a zero response from the respondents.

Were
Would it not have been better if the research ~~was~~ directed towards making a tape-recording of the language used by the respondents when confronted by a non-member of ~~their~~ linguistic group? What was the common language of communication? What model of communication was most common?

In the statistical results, I was a bit confused. For example, the study says that there were 800 total respondents, 60% or 480 of whom spoke the 8 major languages and 40% or 320, from the minority linguistic groups. Let's just say that the percentages have been rounded. Now the research says in result No. 1 that 335 or 73.44% of the minority groups chose PLM1. There must have been nearly 450 respondents in the minority group to get this percentage, yet the data say there were only 320. How was this percentage taken?

In No. 2 result, for both major and minor groups, the paper says that 458 or 95.42% favored the use of PLM1. This number is only 57.25% of the total respondents of 800. It seems that the statistical computations are erroneous. I must be dumb or there was a mistake in the typing.

The research also reveals that PLM1 was the most desirable model for all aspects of communication and that Method 3 (borrowing) was the best method for the enrichment and modernization of Pilipino, with Method 1 (rigorous selection) following next. The questions:

- 1) Is it not possible that under the present language plan of the SWP, it would adopt Method 1 instead of Method 3?
- 2) Would the SWP implement the recommendations provided for in its own research?
- 3) Should not the SWP present its findings before a body to be selected or created by the MEC in order that the research be properly evaluated and interpreted?
- 4) Has this research and its findings been published and disseminated to interested parties?

3) In 1969, Otanes and Sibayan did a Language Policy Survey, the results of which contradict with the results of the SWP survey. Which of the two researches is more valid?

Finally, the recommendations clearly support what I said at the beginning: that the language planning of the SWP is a continuance and a maintenance of Filipino. And in the light of the research results, we now have the equation: $FM_1 = \text{Filipino}$.

Anicia del Corro

Layunin ng Rebyu:

Ang uri ng pag-aaral ay nahahati sa dalawa:

- a) iyong pag-aaralan mo iyong nasabi na o nasulat na ng iba, o kolektahin mo ang nagawa na. Walang pagbabagong idinadagdag ang nag-aanalays kundi lamang siguro ang pagsasamasama ng mga kaalamang ito.
- b) iyong pag-aaral na nagbibigay ng panibagong pagsusuri o interpretasyon batay sa unang uri ng pag-aaral.

Ang papel na babasahin bukas ni Dr. Constantino ay kombinasyon ng dalawang uri ng pag-aaral. Ang rebyu ngayon ay isang paghahanda para bukas. Dahil sa layuning ito, ang pangalawang uri ang gagamitin ko ngayon.

Ang unang-una nating dapat liwanagin ay ang salitang pag-aanalays o pagsusuri ng wika. Para maunawaan natin ito, dapat nating isaisip na ang wika ay may (1) kaayusan at (2) kani-kaniyang anyo. Kaayusan dahil hindi pwedeng paghalu-haluin ang mga salita at magkakaintindihan pa rin tayo. Kaya nga ba may kahirapan ang pag-aaral ng bagong wika dahil ang bawat wika ay may mga tuntunin na sinusunod. May mga sentens o pangungusap na tama at mayroon ding hindi matatanggap ng isang taal na tagapagsalita o native speaker. Pangalawa, may kani-kaniyang anyo ang mga wika. Ang mga wika sa Pilipinas ay nabibilang sa grupong Austronesian o Malayo-Polynesian. May anyo ito na kaiba sa mga wikang Indo-Europeo, o sa iba pang mga wika. At gayon din, naiiba ang Kapampangan sa Tagalog. Ngunit sa kabila ng mga pagkakaiba ng mga ito, ay mayroon ding mga pagkakapareho. May regularidad ang mga pagkakaiba. Dala ng dalawang obserbasyong ito ang nag-udyok sa mapagtanong at mausisang tao ang suriin ang wika, unawain kung anu-ano ang mga sangkap o bahagi nito, kung paano naayos ang mga ito para magamit ang wika para sa pagkakaunawaan. Mathahambing ko ang compulsion na ito sa isang batang nagtataka kung paanong umaandar ang kanyang laruan na kotse. Hindi nakapagtataka na hihinto lamang siya ng kakatanong kapag napaghiwa-hiwalay na niya ang iba-ibang bahagi ng kanyang laruan, at kadalasa'y hindi na maibalik sa dati. Ito ang ginagawa ng isang linggwist kung siya ay nag-aanalays ng wika.

Sa tsang hindi linggwist, ang wika ay natural sa tao na hindi dapat pinoproblema. Sa kabilang dako, ang isang linggwist ay nakakakita ng mga istraktyurs sa antas na hindi pisikal, na kanyang napaghiwa-hiwalay. Nasabi nga na isang prueba na ang pag-aaral ng linggwistiks ay siyentipiko ay ang katotohanan na kung ipasusuri ang isang wika sa iba-ibang linggwist na gagamit ng iba-ibang pamamaraan, matitiyak na malaki ang pagkakapareho ng mga analiste, maliban siguro sa terminolohiya o pagkakagrupong mga istraktyurs. Sa kalahatan, maipaghahambing ang mga katumbas na istraktyurs na makikilala.

Ang pag-aanalays, ngayon ay humantong na sa isang sopistikadong antas. Alinsunod ito sa pagsulong ng kaalaman tungkol sa iba-ibang aspeto ng wika.

Sa dami na ng mga taong nagka-interes sa pag-aaral ng mga wika sa Pilipinas, marami na rin ang mga nagamit na modelo o pamamaraan. Ano ang isang modelo ng pagsusuri o analisis? [Mahalaga itong maunawaan para sa papel na babasahin bukas]. Ang modelo ay isang maugnayin na katipunan (cohesive set) ng pamamaraan o metodolohiya ng pagsusuri na may kani-kaniyang pagpapalagay (assumptions) tungkol sa kabuuan ng wika. Ayon sa pag-aaral ni Dr. Nelly Cubar (1980) pito (7) na ang mga modelo na nagamit sa Tagalog. [Napili kong halimbawa ang Tagalog dahil ito ang isa kundi ang wikang may pinakamarami at pinakamalawak na uri ng pag-aaral.]

Sa panahon nating ito, maliwanag sa atin na ang tradisyunal na grammar ay iyong tumulad sa mga grammar na sinulat ng mga Kastilang prayle. Pinagbasihan nito ang mga grammar sa Latin, na may apat na sangkap: analogy (morphology) syntax, prosody at orthography.

Ngunit mahalaga nating isaisip na ang salitang tradisyunal ay may kahulugang arbitrary, nababatay ito sa isang konteksto. Nababago ang kahulugan nito batay sa opinyon ng nakararami. Kaya sa mga darating na araw, maaaring matawag din na tradisyunal ang mga grammar na tinuturingan nating moderno ngayon. Kung minsan, ang modelo ay ipinapangalan sa taong unang bumuo ng pamamaraang iyon, katulad na naging popular na Bloomfieldian model ni Leonard Bloomfield dahil sa sinulat niyang grammar ng Tagalog na Tagalog Texts With Grammatical Analysis (1917). Naging maimpluensya ang modelong ito. Pansinin na sa pagkalabas ng Bloomfieldian model, nabansagan na tradisyunal ang mga naunang pag-aaral. Batay sa pag-aaral ni Constantino na parang sarbey ng mga naunang mga pag-aaral sa linggwistiks ng mga wika sa Pilipinas (1968), ang mahahalagang pag-aaral na gumamit ng modelong ito sa loob ng 26 na taon.

Kadalasan, ginagamit na tawag sa isang modelo ang pinaka-sentro o pinakamahalagang konsepto tungkol sa wika na ipinalalagay ng linggwist. Mabibilang dito ang mga sumusunod.

tagmimik
kontrastib analisis
diskriptib
transpormasyonal
semantik
keys

Kung minsan, tinatawag din na Chomskyan ang TG ngunit kailangang ipaliwanag kung batay sa libro ni Chomsky na 1957 (Syntactic Structures) o sa 1965 (Aspects of the Theory of Syntax). Ang semantik model din ay nagugrupo na sa model ni Chafe o ni Lakoff. At ang keys naman ay madalas na tawaging Fillmorian kahit na keys din ang ginamit ng mga Kastila at ni Blake.

Ang magandang itanong sa bahaging ito ay kung bakit nagkakaroon ng maraming klaseng modelo. Layunin ng bawat linggwist ang mailarawan ang likas na katangian at kakayahan ng isang wika. Kailangan niya ang isang pamamaraan na makatotohanang ilalahad ang kaanyuan ng wika.

Kapag ang pamamaraan na alam niya ay hindi na sapat para sa makatotohanang paglalahad, o kaya'y may mga konsepto siya na sa palagay niya ay higit na makahulugan para sa mas akmang paglalahad, at batay sa kanyang sapat na kaalaman sa wika, dumidebelop o bumubuo siya ng panibagong modelo, o binabago niya ang dati nang gamit na modelo.

Ang tradisyunal na modelo ay marahil akmang-akma sa wikang Kastila na isang inflectional na wika ngunit hindi sa ating mga wika na may ibang paggamit ng mga panlapi o apiks. Nakita ni Bloomfield ang kakulangan ng modelong tradisyunal para sa Tagalog kaya dumibelop siya ng bagong pamamaraan na nagbigay daan sa malawakang paggamit ng modelong diskriptib. Ayon sa modelong ito, ang bawat katangiang maibibigay tungkol sa wika ay naipahihiwatig ng mga istraktyurs na may ponetikong representasyon. Kaya hindi puwedeng mag-theorize ng isang katangian na palagay lamang sa isip at hindi pinatutunayan ng wika.

Nakita naman ni Kenneth Pike na kailangan kumilala ng isang gramatikal yunit na tinawag niyang tagmim para maipakita ang kaugnayan ng fanksyon at ang filer na siyang kumakatawan.

Ang natuturing pa ring napakahalagang debelopment ng linggwistiks ay ang TG ni Chomsky. Sa konsepto ni Chomsky, ang grammar ay maihahambing sa isang makina na makakagawa ng lahat at pawang mga gramatikal o tamang sentens lamang. Kaya ayon sa kanya, hindi sapat ang maglarawan. Kailangang maipakita ng grammar ang kakayahang makabuo ng mga tamang sentens. Ang pinaka-sentrong konsepto pa rin ng modelong ito ay ang sintaktika o syntax na may ponetikong anyo.

Ngunit nagkaroon din ng mga manunuri na nagsabing ang mga makahulugang katangian ng wika ay hindi lamang batay sa mga may anyong ponetiko. Ang mga idyoms ay isa sa mga eksepsyon na binigay ng mga semantisist na hindi kayang ilarawan ng modelong sintaktika. Ayon sa kanila, sa kahulugan nagsisimula ang komunikasyon. Dahil sa magkatunggaling kaisipang ito, naging popular ang makahulugang pag-iiba ng dip istraktyur at sarfeys istraktyur ni Chomsky at ang mga semantik primitib ng keys grammar ni Fillmore. Ang keys grammar ay naging popular mula noong lumabas ang artikulo ni Fillmore na Case for Case (1968). Sa mga pag-aaral ng mga wika sa Pilipinas na ginawa ng mga Pilipinong linggwist, may sumusunod sa isang modelo lang para sa pag-aaral ng buong wika. At mayroon ding pumipili lamang ng mga fityurs na palagay nila'y akma para sa wikang sinusuri. Sa pangalawang pamamaraan, maaaring pagsamahin ang dalawa o tatlong modelo sa isang grammar. Tinatawag itong eklektik. Ang disertasyon ni Andrew Gonzalez ay isang halimbawa na sumunod sa isang modelo lang para sa buong paglalarawan. Ginamit niya ang jeneratib semantik model ni Wallace Chafe. Ang sinulat ni Constantino na Sentence Pattern of 26 Philippine Languages ay isang halimbawang eklektik. Ginamitan niya ito ng IC analisis at TG ni Chomsky na 1957. Sa pag-aaral na ito ni Constantino, panibagong pagsusuri ang ginawa niya tungkol sa pagkakagrupo ng mga uri ng sentens at kung alin ang mga baysik na anyo. Dahil sa kalawakan din ng pag-aaral na ito, natatawag na rin itong Constantino model. Kakaiba ito sa model ni Scharter at Otanes (1972) na batay sa libro nilang Tagalog Reference Grammar. Ang malaking pagkakaiba ay sa anyo ng beysik sentens at kung ano ang subjek at predikeyt.

Nagkakaisa ang mga magkaibang modelo sa paghahati ng mga mahahalagang sangkap ng wika.

- a) ponolohiya
- b) gramar/sintaktika/semantik intraktyur

Kung minsan, ginagamit ang salitang gramar para sa kabuuan ng ponolohiya at sintaktika; kung minsan di'y morpolohiya at sintaktika. Ngayon, maaaring kasama na rin sa gramar ang semantika.

Sa analisis ng ponolohiya, may pagkakaisa ang metodolohiyang ginagamit - tagmimik man, o discriptib o semantik. Tinutukoy dito ang pagkilala ng mga ponim at mga alopon nito, at ang kanilang distribusyon, kung may parehong kinalalagyan o enbayronment (environment) para sa kontrast, o kung kakaiba ang enbayronment para sa komplimentasyon. Ang pagkilala ng ponim ay batay sa paraang Amerikano at hindi sa paraang Europeo na gumagamit ng konsepto ng neutralisasyon (neutralization) na maaaring magresulta sa isang archiphoneme.

Ang panamaraang artikyulatori ponetiks (articulatory phonetics) din ang madalas na gamit sa Pilipinas.

Wala pa ring bumubuwag ng ganitong pagtalakay ng ponolohiya kahit na ang jeneratib ponoloji (generative phonology) na isang debelopment ng TG ni Chomsky ay naging popular na rin sa ibang bensa.

Sa dakong ito, nais kong ilahad ang dalawang aspeto ng pag-aanalys ng ponoloji ng isang wika na dapat pensinin. Ang una ay may kinalaman sa pagkakaiba ng diskriptib o paglalarawan at prescriptive o pagpapagamit. Mabatasa ito sa Balarila ng Wikang Pambansa.

"Ang pagpapapalit ng L at R sa hulihan ng mga pantig o salita ay nakapagpapatunay pa ng pagkalikas na di-bagay ipanghuli ng pantig at salita ang mageralgal na tunog ng R sa matatas at mayuning pananagalog, kaya iyong mga bigkas na: alibarbar, kirkir, sair, kagilir at gaor, ay di-maaaring lumaganap sa Katagalugan, kundi sukat nang umiral sa ilan-ilan lamang bayan at lalawigang Tagalog na may katigasan at kabigatan ng dila kung magsipagsalita." (Balarila)

Ang ganitong analisis ay lumalabag sa objective na paglalarawan dahil pumipili ang manunuri kung ano ang dapat sundin, kung ano ang mayumi at matigas o mabigat na dila batay sa pansariling pagpapahalaga. Ang gawain ng isang linggwist ay suriin ang kanyang naririnig, nakikitang ginagamit sa wika at hindi magpasiya kung alin ang dapat sundin. Itong pangunahin (fundamental) na batas ng linggwistiks ay napakahalaga lalong lalo na ngayon sa larangan ng sosyolinggwistiks.

Noong 1958, sumulat si Catherine Clardy (isang Amerikana) ang disertasyon niyang Pampango Phonology. Nagbigay siya dito ng detalyedong paglalarawan ng mga tunog sa Kapampangan. Mga halimbawa ito ng mga sinabi ni Clardy:

Para sa mga consonant, may palatalays (palatalize), leybyalayst (labialized) bilarayst (velarized) variant. May apat na klase ang pits (pitch), dalawa ang pos (pause) at apat na klase ang diin (stress).

Taal akong tagapagsalita ng Kapampangan. Ngunit kahit na anong gawin ko, hindi ko mapag-iba ang 4 na uri ng diin, 2 ng pos at apat na pits. Sumobra ang mga pagkakaibang binaggit ni Clardy. (over differentiation). Hindi kaya dapat isa-alang-alang ang verifiability o ang kakayahang mapatunayan ang mga pagkakaiba o (distinction) sa isang analisis? Nagiging arbitrary ang isang analysis kung walang paraan ang magagamit para mapatunayan ito. Babanggitin nating muli ang tanong na ito sa pagtalakay sa semantik istraktyurs.

Sa antas ng sintaktika o semantika [footnote - mapapansin ninyo na lagi kong binabanggit ang dalawa para sa pangalawang sangkap ng wika. Ang dahilan dito ay ang dalawang popular na modelo, isang may basehang sintaktika (syntactic base) at isang may basehang semantika (semantic based).] babanggitin ko ang mga

madalas na nagiging reaksiyon na kung minsa'y nagiging suliranin.

Sa ating pagbubuo ng mga sentens, napag-iiba natin iyong gramatikal, sa non-sensical o walang katuturan, sa unacceptable o hindi ginagamit o hindi tinatanggap. Hindi madali ang gawaing pag-ibahin ang tatlong ito. Sinasabi na ang isang sentens ay gramatikal o tama kung sumusunod ito sa mga tuntunin ng pagsasama-sama ng mga salita sa sentens. Ang sentens na

A. Guwapo ni bata.

Walang katuturan ang sentens kung hindi ito nagpapatunay ng tiyak na pangyayari o bugay. Ang sentens na

B. Tuyo ang tubig.

ay walang katuturan, ngunit gramatikal.

Ang pangatlong uri ay pinakamahirap ilarawan dahil maaaring pa-iba-iba ang isasagot ng mga tatanungin mo kung ginagamit ang halimbawang:

C. Sinabi ni Pedro na kapatid ni Luis, na kaibigan ni Maria na asawa ni Pablo na kaklase ni Jun na maysakit siya.

Sumunod ang nabanggit na sentens sa mga tuntuning gramatikal ngunit naiiba ito dahil hindi matatanggap kaagad na ginagamit.

Iba-ibang uri ang mga sentens na makikita ninyo sa mga grammar. Isasalaysay ko sa inyo ang isa kong karanasan.

-Dahil sa dami ng mga sinusulat kong mga papel sa linggwistika, litung-lito na ako kung tama pa ang mga halimbawa kong ginamit. Para matiyak ito, tinanong ko sa nanay ko (na tunay na Kapampangan) kung sinasabi ang :

Kapampangan: Pinutot ne ning lalaki ing dutung para king babai king kapamilatan na ning tabak.

Tagalog : Pinutol ng lalaki ang kahoy para sa babae sa pamamagitan ng itak.

Ang unang reaksiyon niya ay may kasamang gulat at tanong kung saan ko kinuha ang sentens na iyon. Inulit ko sa kanya. Sa pagka-ulit ko, tahimik siyang nag-isip at nagsabing "Parang tama rin." Ganito ang nangyayari sa mga pag-aaral sa linggwistik dahil alam ng sumusuri ang mga tuntunin kaya may confidence siyang bumuo ng mga sentens kahit na hindi pa siya nakarinig nga mga ito. Nagkakaroon ang mga linggwist na bisyong mag-extrapolate, bumuo sila ng mga sentens batay sa grammatical rules.

Sa pag-aaral ko ng mga partikel (particle) ng Kapampangan, nakabuo ako ng sentens na:

Kapampangan: E ne pa mu pin kanu pala pu munta.

Tagalog : Hindi pa muna rin daw pala po siya pupunta.

Sa pag-aaral ko ng disertasyon ni Bro. Andrew Gonzalez, may ilang mga sentens o salita na mahirap tanggapin na ginagamit nga sa Kapampangan.

1. Malalakad la ding ubas (p. 63)

'The grapes are being trampled on.'

2. Mipagpakapalakad 'to compete in exerting oneself in causing to walk'.
(p. 49)

Ngunit may paliwanag si Bro. Gonzalez sa ginawa niyang ito. Sabi niya:

"Many forms set down are undoubtedly lexicabilia, that is, combinations which were formed according to the derivational rules of the language but which perhaps have as yet not been actually used by an enterprising language performer until now. The fact that the forms were generated according to the rules of the language makes them comprehensible and acceptable to a native speakers".

Sinasabi niya na marami sa mga halimbawa niya ang tinatawag niyang lexicabilia, mga kombinasyon na nabuo batay sa mga tuntunin ng wika ngunit maaaring hindi pa nagamit ng mga tagapagsalita. Ang katunayan na ang pagkabuo nila batay sa mga tuntunin ay patibay na ito'y mauunawaan at tinatanggap ng isang native speaker. Mahirap tanggapin ang huling sentens dahil ipinagpalagay na kaagad (assume) na tama nga ang mga ginawang kombinasyon ng mga epiks. at stem at tama ang mga tuntunin.

Ang suliranin na ito ng pagbubuo ng mga "artipisyal" na sentens ay dapat bigyang pansin sa analisis. Ano kaya ang magandang paraan para mabawasan ang mga ito?

Ang paggamit ng terminology ay isa pang malaking isyu sa analisis. Kung minsan, binabago ang mga terms ngunit mga salin lamang ito o transleysyon ng mga dati nang ginagamit. Marahil isang dahilan dito ay nobelti o para magmukhang bago ang analisis. Iseng tipikal na halimbawa ang ginawa ni Lope K. Santos sa Balarila.

Sa modelong tradisyunal, ang pandiwa ay salitang nagsasaad ng kilos o gawa. Sa modelong descriptib selita itong gumagamit ng mga panlaping nagbibigay ng tens o modo. Sa pag-aaral ni Mirikitani na "Kapampangan Syntax," ang mga salitang maganda o doktor sa mga halimbawang:

1. Maganda ang babae
2. Doktor si Peter

ay mga pandiwa din - dahil sa panibagong dipinasyon nito na nahahati sa dalawa state o -state. Ang mga tunay na verbs sumod sa popular na kahulugan ay iyong mga -state. Ganitong pagsusuri rin ang ginamit ni Gonzalez.

Isa pang masalimuot na problema ugney pa rin sa mga gamit ng terms ay ang: subjek, predikeyt, topik, koment, pokus. Kapag ang isang linggwist ay hindi nagbigay ng depinasyon ng mga ito, ipinalalagay na ang subjek ay iyong nawn o pronoun na pinag-uusapan, at ang predikeyt ay iyong may sinasabi tungkol sa subjek. Naisipan ding gamitin ng mga linggwist lalo na ng mga taga SIL ang topik dahil sa palagay na ang NP ngang ito ay binibigyan ng kekaibang pansin, na higit pa sa subjek kagaya ng subjek sa Ingles. Ang koment naman ay katumbas ng predikeyt. Ang topik-koment ng SIL ay siyang topik-predikeyt ni Scharter at Otnes.

Kay Constantino, malalaman ang subjek sa ayos ng mga IC. Sa dalawang ang preys ang una ay ang subjek, kapag ^{nauna} ang verb, nahuhuli ang subjek. Ang subjek ni Constantino ang topik naman ni Scharter at Otnes. Sa sentens na may 2 ang preys, ang predikeyt ni Scharter at Otnes ang siyang subjek ni Constantino. Ang malaking pagkakaiba pa ng subjek ni Constantino ay ang maaari itong indefinite. Hindi naman ipinaliwanag ng ibang linggwist kung bakit dapat na laging definite o tiyak ang subjek.

Binabasihan ni Gonzalez ang pagdadagdag ng pinakahuling dati nang impormasyon (old information) sa pagkilala ng subjek. Ang kahulugan ng verb ang siyang pumpili ng subjek. Dahil ito ang pinakahuling dinagdag ng dati nang impormasyon, ito ay nasa hulihan ng sentens.

Kahit na iba-iba, salu-salungat ang sinasabi ng mga pangumahing linggwist na ito, hindi masasabing ang isa'y mali at tama ang iba - dahil ang paggamit

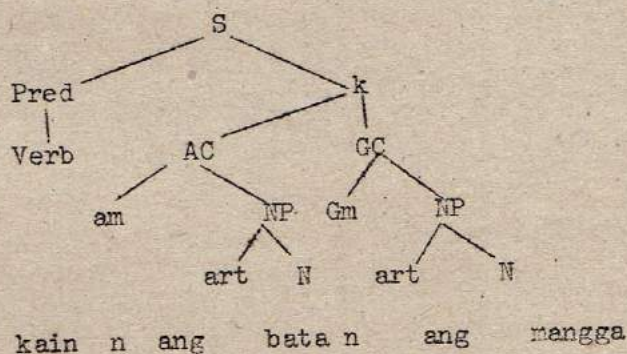
at pagkilala nila ng mga term na ito ay batay sa kani-kaniyang konseptual framework na maayos at konsistent alinsunod sa modelong ginagamit.

Sa isang sentens na may verb at ilang mga nawn, makakapili ang tagapagsalita sa mga nawn na ito kung alin ang gagawing subjek. Tatlong terms ang popular na kaugnay dito: focusing, subjectivalization o subjectivisation at topicalization.

Hindi pare-pareho ang pakahulugan. Tinawag na focusing ng mga lingwist sa SIL ang pagpipili ng isang nawn sa isang sentens na may higit pa sa isang nawn. Una, ipinapalit ang focusing article, katumbas ng ang sa unahan ng nawn, pangalawa napapalitan ang apiks ng verb, ayon sa pocus, -in kung objective focus, -an kung locative focus.

Para sa subjectivalization, madalas na ilahad ang paliwanag ni Fillmore na ang underlying case marker ay napapalitan ng article sa surface structure. Ang process na ito ay nagpapalit ng anyo sa verb, depende sa nawn na napili. Sa pag-aaral ni Gonzalez, ang verb ang pumipili sa subjek. Hindi gaanong nai-paliwanag kung paanong pumipili ang verb ng nawn. Susunod dito ay ang pag-ingkorporeyt (incorporation) ng inpleksiyonal fityurs ng nawn sa verb kaya nagkaka ng mga tamang apiks para sa tamang pocus. Naiiba rin ang analisis ni Constanti. Ayon sa kanya, ang underlying case marker ay may dalawang sangkap kung ang nawn ay definit. Ito ang komplement marker at artikel. Pero kung di-definit ito, komplement marker lang. Kapag pumili na ng nawn na gagawing subjek, napupunta ang complement marker sa verb na siyang nagiging passive affix at nanatili ang article sa nawn kung ito'y definit. Walang article kung di-definit ang nawn. Sa analisis na ito, walang nawawala at walang dinadagdag. Nandoon na lahat sa deep structures.

Halimbawa:

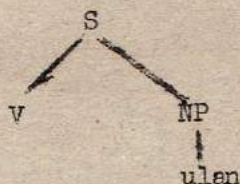
Hindi kasinggulo ng naunang dalawang terms ang topikalisasyon. Ang madalas na kahulugan nito ay fronting o highlighting; inuuna ang nawn na gustong bigyan ng pansin. Sa ating mga wika, may mga sentens na walang ang preys. Tinawag itong mga subjectless sentences. Sa isang lingwist na bumabase sa sintaktika, kagaya ni Constantino, tinaguriang itong di verbal o walang predikeyt. Ang kahulugan ng pangalawa'y hindi sabay na kapwa meyroong subject at predicate. Sa mga lingwist na bumabase naman sa semantika, hinahanapan pa rin nila ito ng mga structure para maipakita ang regularidad ng wika. Sa sentens na:

Kay Pedro ang lapis.

Mahalaga ang verb sa modelo na ginamit ni Gonzalez kaya sa sentens na ito. Sabi niya may verb daw ito sa semantic level na hindi lexicalized pero nawala ito dahil sa process ng deletion bilang isang transposisyon.

Sa papel na binasag ni Prof. E. Cubar sa unang Congress - Some Unpopular Analyses of Sentences & Construction With Missing Constituents. Maraming paliwa nag siyang binigay para sa mga irregularities ng wika. Nagligay siya ng mga paliwanag para sa subjectless sentences. Sa deep structure daw ay may unlexicalized verb at NP na ulan halimbawa para sa sentens na umuulan.

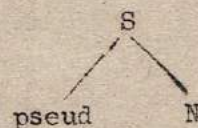

Ang susunod na process ay incorporation ng N sa V kaya nagiging umuulan. Para sa mga sentens na may sudo-verb (Pseudo-verbs), na walang ang phrase, paliwanag ni Cubar na mayroon daw nakaligtaan verb dito. Kung idadagdag ito, maliwanag ang gamit ng ng phrase.

Halimbawa: Gusto ko ng libro -(bumili)

Gusto ko ang libro -(bilhin)

Pero may mga sentens pa rin na hindi naipapaliwanag: Halimbawa,

1. Tagalog: Kalalakad pa lang ni Pedro.

2. Kapampangan: Pakalakad ng Pedru.

Tinawag itong blocking of subjectivalization. Kapag ang verb ay may katangiang verb na katatapos lang, o sa Kapampangan na verb na nagpapehayag ng pagpipilit sa sarili. Tinawag itong exertiviser ni Gonzalez.

Pero, pansinin na kapag inuna ang noun sa process na topicalization, lumalabas ang ang phrase.

Halimbawa: Si Pedro, kalalakad pa lang niya.

Ang huling tanong na gusto kong sagutin ay kung paano pipili ng model o pamamaraan ng pag-aanalays ng wika?

Unang-una dapat tama ang data. Kaya mas nakabubuti kung native speaker ang ang linggwist ng wikang inaanalays niya.

Dapat ang modelo ay may mekenismong napapaloob na gamitin para patunayan ang mga katangiang babangitin ng linggwist. [Nabanggit na banina ang aspetong ito na verifiability]. Dito ko gustong ihambing ang grammar na base sa sintaktika at iyong base sa semantika. Sa unang basehan, ang bawat categoryang pinipili bilang katangiang isang verb, halimbawa, ay may katumbas na pagbabago sa anyo. Kung sasabihing locative complement kasabay nito ang gamit ng -an, goal complement-in-at iba pa.

Sa modelong base sa semantika, walang parating katumbas na pagbabago sa anyo ang mga pinipiling mga categorya. Halimbawa: Sa grupo ng stative verb, 18 uri ang kabilang dito. Ang pagkakaiba lamang sa kahulugan ang siyang nagsasabing ibang uri na ito. Walang pagkakaiba sa anyo. Mga halimbawa ang mga sumusunod:

State Verbs

- ambient - Madalundum 'Madilim'
- localized - Masakit ya buntuk ing tau 'Masakit ang ulo ng tao'
- abilitative - Makalakad ya i Pedru 'Nakakalakad si Pedro'
- mensurative - Makaba yang atlung yarda ing imalan 'Mahaba nang tatlong yarda ang damit'
- experiential - Bisa yang autu i Pedru 'Gustong kotse ni Pedro'
- presential - Atiyu i Pedru 'Nandito si Pedro'
- directional - Papunta ya king bale i Pedru 'Papunta sa bahay si Pedro'
- habitive or necessitative - Atin yang autu i Pedru 'May kotse si Pedro'
- Kailangan neng Pedru ing autu 'Kailangan ni Pedro ang auto'
- associative - Kayabe neng Pedru ing anak 'Kasama ni Pedro ang bata'
- similaritive - Anti yang bale ing tau 'Parang bahay ang tao'
- possessive - Kang Pedru ya ing kendi 'Kay Pedro ang kendi'
- intensive - Para kang Pedru ya ing autu 'Para kay Pedro ang auto'
- favoritive - Kang Markus ya i Pedru 'Kay Marcos si Pedro'
- temporal - Keng lunis in tau 'Sa lunes ang handa'
- locative - King bale ya ing kilub 'Sa bahay ang loob'
- partitive - King bale ya ing pasbul 'Sa bahay ang pinto'

Mabubuo kaya nang lubusan ang mga verbs sa ilalim ng uring state? Kung depende ito sa lexicon sa kabuuan ng mga salita ang isang wika, mahirap magkumpleto ang grammar na ito. Sino ang makapagpipigil sa pagdagdag ng iba-ibang miyembro ng state verb? Hindi nga ba ang layunin ng alisin ang gumagawa ng generalization tungkol sa wika?

The Role of Linguistics in Second Language Teaching Methodology*

by

Dr. Rosario E. Maminta

Introduction:

This paper is concerned with showing the relationship of linguistics to language teaching. I will attempt to discuss how theories of linguistic science have influenced the methodology which our language teachers have used in the classroom, particularly in the Philippine school system.

While at one time linguistic science has wielded tremendous influence on language teaching methodology, so that language teaching became known as applied linguistics, it will be noted that at present there is no general agreement on the role of linguistic theory to language teaching methodology. Various attitudes and positions of language teachers range from complete faith in the capacity of the discipline to provide answers to problems in language teaching to the other extreme in which teachers simply doubt whether linguistics is of any relevance at all to their work.

There are at least three categories of Teacher's point of view regarding the usefulness of linguistics to their classroom methodology. The first position maintain what is called "complete dependence" on linguistic theory. This view was at its height during the heyday of structural linguistics in which linguists like Fries sought to give the answers to problems on the choice of the content of language syllabuses, and the arrangement of such content as well as methods of presentation of these grammatical content to the learners. Usually the procedure worked out this way. Linguists came up with a theoretical grammar written in symbols which will then be rewritten into a pedagogical grammar by applied linguists such as the teacher and the curriculum writer. There is evidently complete reliance on the ability of linguists to determine what to teach and how to teach languages.

Another group of language teachers regard linguistic theory as the basis for justification of specific aspects of their classroom methodology. Drills and other classroom techniques are explained on the basis of some underlying linguistic principle. For example, exercises on sentence-combining transformations are explained through transformational-generative grammar or the principle underlying minimal pair drill is based on the concept of phoneme as a distinctive sound unit.

Others concede that linguistics is relevant to language teaching although its role is simply to provide insights to the nature of language without any false assumptions that linguistic theory can provide the basis for the selection or gradation of grammars content.

---

*Paper read during the Second Linguistic Congress, University of the Philippines on June 4, 1980.

-2-

Structural Linguistics and the Audiolingual Approach

The first attempt to translate linguistic theory to language teaching in a systematic way in the Philippine language teaching program started with the Philippine-UCLA Language Teaching Program in 1957. This project was undertaken by the Philippine government to strengthen language instruction in our schools and was initiated by a Fulbright Professor, Dr. Clifford Prator who was primarily interested in the improvement of English instruction, but eventually the project embraced the improvement and propagation of other languages primarily the national language to complement the teaching of English in our schools. The project involved three principal components, namely; teacher training, production of teaching materials and research, and experimentation. To coordinate the project, the Philippine Center for Language Study was set up in Manila with a financial grant from the Rockefeller Foundation and technical support from the University of California at Los Angeles.

In the teacher-training component of the program, key school personnel involved in English Language teaching and later included leaders in Pilipino instruction such as teacher trainers from normal schools, supervisors and curriculum writers were awarded scholarship grants to study linguistics and language teaching, and pedagogy at the University of California. On the Philippine side, teaching guides, language textbooks and readers were simultaneously written and developed at the Philippine Center for Language Study with structural linguistics providing the theoretical framework. The underpinnings of structural linguistics is evident in the Introduction of the Teachers Guide for Grade III.

- 1) The oral language is the basis of communication; reading skills should be taught only after a reasonable mastery of speaking skills has been achieved. Almost everybody uses speech much more than writing, and therefore has a primary need for speaking and comprehension skills. Furthermore, since writing is based on speech (instead of speech on writing, as assumed by many traditional language approaches), it is more economical to learn both by beginning with speech.

- 2) Children learn best by imitating a spoken model; written symbols (spelling or transcription) should be postponed until reading is begun. This follows the sequence in which all of us got acquainted with our first language. The inefficiency of learning writing along with speech is the division of attention between two systems, speech and writing, and especially in English, the fact that the writing system is an inadequate and often confusing representation of the spoken language. Reading and writing skills, extremely important in our culture, deserve a separate presentation, after the problems of pronunciation, vocabulary identification, and assimilation of basic patterns are mastered.
- 3) Proper guidance and correction must be given the student learning pronunciation and sentence patterns. This help and correction must come early in the learning experience before incorrect habits are formed. Imitation and repetition

will be sufficient for the apt student, though some pupils require help on specific problems. The art of helping the slower student without losing the interest of the more apt student is half of the secret of being a good classroom teacher.

- 4) Pupil motivation is the real key to language-learning. An indispensable aid to proper motivation is the presentation of vocabulary and sentence patterns in a realistic and interesting context.
- 5) Adequate drill must be given to make language habits automatic. But mere repetition often becomes an unproductive exercise. As soon as pupils can manipulate a pattern, it should be practiced in a meaningful sequence of sentences where the function of communication is never lost sight of.
- 6) Control of vocabulary and structure (selection of items and patterns) is important, but more important in a classroom are the rate of entry and spacing of entry. In learning a language in a school, the more leisurely pace of first language learning must be replaced by greater efficiency of assimilation, since the amount of time customarily allotted to learning a second language is very limited.

Very impressive reviews about the soundness of these instructional materials in terms of linguistic theory and language pedagogy appeared in both British and professional language journals. Note the commendable review given in the English Language Teaching² Journal:

This book is an impressive example of what cooperation; among teachers, administrators, linguists and teacher trainers can achieve. Nothing, one feels is left to chance in this tightly padded, closely integrated volume. The work reflects sound linguistic and pedagogic principles; material is analyzed and graded; meticulous detail marks every stage and every stage is reinforced by background information for the teacher.

In the Presidential Address of Albert Marckwardt during the Modern Language Association Convention, Washington, D. C. on December 29, 1962 he states:

"We are now acquiring valuable experience in developing materials and training teachers of English as a second language throughout the world. One of our most notable efforts has been in the Philippines where the University of California, with Rockefeller Foundation's support has undertaken an ambitious program and has executed it ably. Elementary school textbooks have been developed ....

In research, the Philippine Center for Language Study undertook the monumental Iloilo and Rizal Experiments which tested hypotheses which were of great theoretical interest as well as of great practical importance. These studies sought the answer to a number of issues arising from structural linguistic theory among them were the following:

- 1) Which language should come first when children must learn

both a language quite similar to their mother tongue and a very dissimilar language like English?

The answer seemed to be that it makes very little difference which comes first; the best results are achieved when both are begun at the same time if they are taught by the same methods. In this case the current practice in our schools of introducing two second languages, namely English and Pilipino in non-Tagalog regions appeared to be vindicated.

- 2) In second language work, should a prolonged period of exclusively oral activity precede the introduction of reading?

The experimental data failed to support this preconception based on the premise that language is primarily sound and the written form is secondary to the oral language.

- 3) Do pupils whose medium of instruction is their mother tongue learn significantly more in their subject matter classes than those pupils who are taught entirely in English?

The outcome of the experiment should undoubtedly be interpreted as the need for further investigation designed to determine what is necessary in the way of instructional materials, teacher education and enriched curricula before pupils can profit through the medium of their mother tongue.

Thus in the Philippine school system language teaching was equated with structural linguistics through the Audiolingual approach. For almost three decade beginning from the mid-fifties to the seventies the audiolingual approach enjoyed almost uncontested supremacy in our schools with the following tenets:

- 1) Language is a set of habits
- 2) Language is speech, not writing
- 3) Teach the language not about the language
- 4) Language is what native speakers say not what someone thinks they ought to say.

All these linguistic knowledge seemed to promise a new era in language teaching in the Philippines. Emphasis was placed on teaching spoken language, on teaching language as a system, on establishing this system as a set of habits and on reducing the learning burden by teaching only those features of the language that contrasted with those of the first language.

Transformational-Generative-Theory and the Cognitive Approach

It appeared to most educators that a major breakthrough had occurred in second language teaching in our schools. The audio-lingual approach remained uncontested for sometime but not for long. As early as the seventies, expectations on the effectiveness of the method by teacher were not met. Classroom practitioners began to question its emphasis on rote learning, on the use of mimicry - memorization and the lack of transfer of skills acquired through forms of conditioning and reinforcement in the classroom into communicative activities outside the classroom setting.

There was a stronger reason for dissatisfaction over the

audiolingual method. On the theoretical side structural linguistics had been superseded by the generative - transformational linguistics of Noam Chomsky and his disciples who also had a great influence on the development of cognitive psychology. Thus leaders in the language teaching profession have come to see in the new linguistic and psychological doctrines, a rationale for rejecting or condemning the audio-lingual approach to language instruction by raising the questions below:

- 1) Is language really speech and not writing? The generative-transformational grammarians think of speech and writing as parallel and coequal forms of expression.
- 2) Can language be merely a set of mechanical habits? If so, how can we explain the great number of never - before - heard sentences that humans normally generate almost everyday of their lives?
- 3) The proponents of the audio-lingual methodology say, "Teach the language, not about the language." But if linguistic competence involves the development of a system of rules whereby we generate grammatical sentences, would language teachers not do well to make those rules explicit?

- 4) "A language is what native speakers say, not what someone thinks they ought to say". But the generative grammarians are concerned with competence rather than performance, with the systematic operation of idealized rules rather than with imperfections of actual speed.
- 5) How can every language be completely different from all others? Must there not instead be important universal features that all languages share? And must not all people have an innate familiarity with these linguistic universals, in view of the incredibly short time in which children learn their mother tongue?

Over these ideological objections practitioners in the classroom themselves voiced their own practical objections as they learned from experience the weaknesses of the audiolingual approach. The excessive use of mimicry - memorization and repetitive drill in the audiolingual classroom led to boredom and reduced motivation for learning a language because classroom activities did not elicit a real need for communication.

Strict adherence to the sequence of oral presentation before written form failed to exploit the learning modality of learners who are visual minded. These are students who do not grasp a word merely by listening to it but have to see it in written form. If applied specially to adults, the situation reverts them to illiteracy which denies them the use of the skill of reading for learning a language or reinforcing the auditory with the visual symbols.

Another weakness of the audiolingual method based on structural linguistics was excessive emphasis on the correct production of sounds of the language with the goal of ultimately approximating the native speaker. This gave teachers an unrealistic goal which

set back priorities in which skill should be emphasized on the basis of functional utility. As a result, the skills of reading and writing were downgraded although teachers were aware that the greatest need for learning the second language like English was to be able to read it in order to have access to the advance of world knowledge especially in science and technology which come to us only via printed materials in the English language.

Among other weak features of the audiolingual approach which teachers raised were the rigid controls set up to prevent students from committing errors and the inadequacy of mere analogy and induction in learning the rule of the language. Teachers especially of older students insist that analysis and explanation of grammar rules are necessary for better understanding and application of the rule in actual communication. If acquisition of rules of language involves hypothesis testing in a creative construction process, then the learner should be allowed more freedom to validate, refine his hypothesis by making errors which provide the necessary feedback and data for perfecting his own interlanguage.

These have created the state of flux and uncertainty in the Philippine language teaching scene. The audiolingual approach has been rejected but no fully formulated or coherent method has been presented as a substitute fully consistent with the tenets of the transformational generative theory.

There have been doubts about the direct relevance of linguistic theory to language teaching. In 1966, Chomsky expressed publicly his skepticism that generative - transformational analysis had any relevance whatsoever to language teaching although many applied linguists have started to consider obviously the possibility of developing a cognitive approach to language teaching. Chastain proposes the following tenets of the cognitive approach to second language learning and teaching:

- 1) The goal is the same as that proposed by audio-lingual theorists but the conception of what language is differs. Instruction should be directed towards minimum control of the rules that allow native speakers to create the language necessary to communicate so that he can formulate his own utterances in previously unmet language situations.
- 2) The teacher proceeds from competence to performance. First, he must establish in the students' cognitive structure the necessary pre-requisites that enable the students to perform. The foundation comes first. This base is made up of the grammar of the language.
- 3) As soon as the student comprehend the underlying structure, he must be required to perform. Since language is basically a creative activity, the student needs to activate his competence to create the specific utterances required. Textual materials and the teacher should introduce situations that promote the creative use of language.
- 4) The infinitely varied and innovative nature of language

necessitates teaching of the rule system, not language per se. However, this language system must be learned not as an endless series of abstract rules and exceptions but as a functional system which can be applied to communicative contexts.

- 5) Learning should be meaningful. They should understand what they are saying, writing, reading and hearing.

Even so, it appears that no full blown approach equal to that of audiolingual has been evolved as yet inspite of the above tenets. While linguistics may provide useful insights for the language teacher, there is a general belief that it is not the sole source of knowledge. Rather the language teacher should draw other insights elsewhere to help her understand not only the language she is teaching but the child and his learning process which after all occupies a central and pivotal role in the teaching situation. Of course, language teaching can benefit from new insights in linguistics and it seems a reasonable role for linguistics to provide such insights but it seems to be a limited role. Wardhaugh comments:

"It should be noted that the various linguistic insights that emerge do not determine any particular teaching method or methods. Too often in the past the assumption was made that a linguistic technique could be made into a pedagogical technique (for example, the "minimal pair" technique) or that apparent insights into linguistic structure achieved by linguistics had to be communicated directly to learners... Generative - transformational grammar provides language teachers with new insights into language. However, it gives them no ways of teaching these insights."

The crucial question presently asked is "Could we succeed quite well without basing our work on any one consistent theory of language analysis and language acquisition?"

I have earlier maintained in my paper "Conditions for Success in Teaching and Learning English in the Philippines: A Systems Approach" that there is now growing doubt that linguistic sciences can provide the sole source of solutions to language problems. Linguistic science is only one of the many variables in the instructional system and it is the responsibility of the classroom teacher therefore to validate assumptions about how language is learned and to evaluate ideas and proposals on their merits. It is possible that the principles of linguistics and psychology may supply useful insights to the language teacher. But this must be demonstrated and cannot be presumed.

It now appears that the most viable methodology under the present circumstances is make our objectives in teaching a second language as our overriding consideration. Instead of accepting one particular linguistic or psychological doctrine as dogma, we prefer to try to understand all potentially relevant theories and make the possible use of such insights as each of them have to offer.

A Multidisciplinary Approach to Language Teaching

In the Philippine classroom, the teacher has to consider many

variables in order to evolve an effective methodology suited to the needs of the learner in his particular learning environment. Thus a multidisciplinary approach is necessary to solve classroom problems in language teaching.

With the allocation of functions and specifications of domains of languages as provided in the National Bilingual Policy, the overriding concern of the teacher is to teach not merely the correct grammatical forms of the language but the ability to put the language to use or not merely linguistic competence but more important still, communicative competence. Learning objectives and activities congruent to the predetermined objectives are geared towards the communicative uses of each language - English and Pilipino - in each of the domains to which the language is assigned as a medium of communication whether in the home, neighborhood, school, work and religion.

The teacher has to turn to the disciplines of psycholinguistics and sociolinguistics to seek answers to questions related to the development of a bilingual Filipino as provided for in the National Bilingual Policy.

Advances in sociolinguistic theory have modified and enlarged the goal of teaching a language to include both linguistic competence and communicative competence, that is knowledge of the correct forms of grammar as well as knowledge on how to put to use those correct forms in communicative transaction. The grammatical rules which constitute the content of language as provided by theoretical linguistics is inadequate to make a learner of language participate in a communicative interaction. Besides knowledge of linguistic rules, the interlocutor in a communication situation has to know extra linguistic rules suited to the contextual variables of setting, topic, participant status, rule, mood, function and presupposition to interact with the components of language to shape the final message. These problems are the concern of sociolinguistics who has to provide insights to the language teacher on how linguistic forms interact with extra linguistics factors so that language will be said to perform a communicative function.

Problems of bilingualism which the teacher of language has to cope with are rightfully within the sphere of sociolinguistics and psycholinguistics. With the allocation of functions of each of the languages in our Philippine society, more than ever should be teacher of language aim to achieve communicative competence. Objectives in language teaching should be guided by the socio-linguistic formula: who is communicating what, to whom, when and where.

These dimensions will have a lot to do in making the teacher decide the content of his language lesson as well as the manner of presentation which will simulate the situations in which the languages will be put to use. Translated to language teaching syllabus, teaching the communicative functions rather than linguistic forms will call for a revision of the structural syllabus consisting of grammatical items in discrete units arranged from simple to complex. Instead, a communicative syllabus design is necessary in which the objective is drawn away from mastery of grammar like mastery of the past tense, singular and plural number, etc. to ability to perform acts

of communication such as to give directions, to inform, to define, to infer, etc. While structural linguistics derive learning content from the grammatical items of the language to form the grammatical syllabus, this type of syllabus sometimes called notional, rhetorical or communicative syllabus is geared towards functions of language.

The theoretical linguists will provide description of the rules of form of language while the sociolinguist will provide answers on extralinguistic rules or social rules of use. Theoretical linguistic theory is concerned with language as a code or symbols while sociolinguistic theory is concerned with language as an instrument of human interaction.

In recent years, the focus has slowly been drawn away from language as a system but towards the language learner, his cognitive strategies and social and effective variables. Advances in psycholinguistics have made the teacher understand better the complex processes involved in learning a language. These insights have been very useful to him to help him set up a language learning situation which will facilitate the social, affective and cognitive processes involved in learning a language. Psycholinguistic theory have given teachers insight in the dynamic, creative process of language acquisition. In such a process, errors are regarded as integral part of learning the rule of the language. As such the teacher should tolerate and welcome errors which reflect the transitional competence of the learner.

This discussion has shown the role of linguistic science in language teaching and learning. The time is past when theoretical linguistics can go it alone in providing answers to problems related to language learning. In understanding the complex process of language learning, a multidisciplinary approach is necessary where insights drawn from theoretical linguistics is supplemented by insights drawn from psychology, sociology, psycholinguistics and sociolinguistics to lend support in facilitating the learning of a language. The role of the discipline of theoretical linguistics in language methodology maybe a limited role but still a vital one.